

ЗВІТ
експертної групи

Заклад вищої освіти	ІНСТИТУТ ГАЗУ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ
Освітня програма	60591 Теплоенергетика
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	144 Теплоенергетика

Цей звіт складений за наслідками експертного оцінювання згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	ІНСТИТУТ ГАЗУ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	60591
Назва ОП	Теплоенергетика
Галузь знань	14 Електрична інженерія
Спеціальність	144 Теплоенергетика
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Шишко Юлія Вікторівна, Волянська Ніна Вікторівна, Ганжа Антон Миколайович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	08.04.2026 р. – 10.04.2026 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://gas-inst.org.ua/wp-content/uploads/2026/04/self-assessment_information_0809-as-26.pdf
Програма візиту експертної групи	https://gas-inst.org.ua/wp-content/uploads/2026/04/prohrama_vizytu_144_instytut_hazu_2026_dlia_saitu.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Висновок щодо відповідності критеріям. Позитивні практики за освітньою програмою:

Загальні враження про освітньо-наукову програму «Теплоенергетика» спеціальності 144 «Теплоенергетика» на третьому рівні вищої освіти в ІГ є позитивними. Цілі ОНП відповідають напрямкам досліджень та стратегії розвитку ІГ. ОНП відповідає сучасним вимогам розвитку науки, ринку праці у галузі теплоенергетики та реалізується і погоджується з усіма зацікавленими сторонами. Гарант, керівництво, викладачі, здобувачі та інші стейкхолдери зацікавлені в подальшому розвитку цієї програми, освітні компоненти даної ОНП дозволяють набутти визначені нею компетентності та ПРН, вона має достатній рівень матеріально-технічної бази і забезпечена людськими ресурсами, що в цілому дозволяє забезпечити на належному рівні навчання і наукові дослідження. Повна відповідність ОНП за всіма підкритеріями за винятком окремих слабких сторін та недоліків, які є несуттєвими. Загальна оцінка ОНП за всіма критеріями – В. У підсумку експертна група дійшла висновків, що ІГ має потужний потенціал та людські ресурси, які можуть за певний час усунути недоліки і значно покращити якість освітньо-наукового процесу за ОНП «Теплоенергетика» третього рівня вищої освіти. Серед позитивних сторін ЕГ відмічає, що всі здобувачі мають доступ до спеціалізованого обладнання для проведення наукових досліджень. Аспіранти мають можливість обирати теми наукових доповідей відповідно до своїх наукових інтересів, що сприяє індивідуальному розвитку та формуванню дослідницьких компетентностей. Такий підхід підтверджує студентоцентризованість освітнього процесу та створює умови для всебічного розвитку аспірантів. Навчальний процес орієнтований на розвиток креативного мислення, критичного аналізу та здатності генерувати нові ідеї, що підтверджується змістом навчальних дисциплін. Особлива увага приділяється академічній доброчесності, професійному зростанню та неперервному саморозвитку аспірантів, що створює безпечне та сприятливе освітнє середовище для всебічного особистісного та професійного розвитку. Практичноорієнтованість ОНП щодо набуття здобувачами компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року є позитивною практикою.

Недоліки

1. Зауваження щодо оформлення структури ОНП та НП (загальний обсяг ОНП включає всі вибіркові ОК, а не дві з них). 2. Обмежена участь у міжнародних проєктах через об'єктивні причини, зокрема, обмеження воєнного стану 3. Відсутність пандусів для осіб з особливими освітніми потребами, 4. Відсутність єдиного доступу до навчально-методичних матеріалів по дисциплінах програми, факт слабого поповнення бібліотечних фондів інституту. 5. Стейкхолдери не залучаються до гостьових лекцій для аспірантів, круглих столів тощо. Взаємодія зі стейкхолдерами відбувається в основному на рівні особистих контактів. 6. Відсутність інформації про канал комунікації та кінцеві терміни надання зауважень та пропозицій з боку стейкхолдерів після оприлюднення проєкту ОНП на сайті інституту.

Рекомендації

1. У наступній редакції ОНП (спеціальність G4) зберегти традицію формування додаткових ПРН, які відображають унікальність ОНП. 2. У наступній редакції ОНП привести відповідність оформлення структури фактичному навантаженню здобувачів по вибіркових дисциплінах. 3. Проводити додаткові роз'яснювальні заходи серед здобувачів щодо можливостей та механізмів перезарахування результатів, здобутих через неформальну та інформальну освіту шляхом організації загальних зборів для аспірантів всіх років навчання на початку кожного навчального року, починаючи з листопада 2026 р. 4. Залучити закордонних вчених до проведення занять за ОНП «Теплоенергетика» на регулярній основі (мінімум 2 заняття на рік) з листопада 2026 року. 5. Розширювати практики міжнародної академічної мобільності за ОНП «Теплоенергетика» після завершення військового стану в країні. 6. Продовжити практику системного інформування та популяризації норм академічної доброчесності через проведення тематичних доповідей на засіданнях Вченої ради та семінарах відділів на початку кожного навчального року. 7. У перспективі 2-3 років розглянути питання щодо залучення випускників аспірантури, які захистили дисертації, брали участь у міжнародних проєктах для провадження цієї ОНП з ціллю її розвитку. 8. Гаранту ОНП рекомендується стимулювати участь здобувачів у програмах дистанційної мобільності та міжнародних програмах. Рекомендовано провести комунікаційні зустрічі з здобувачами, щоб обговорити можливості розширення участі у міжнародних проєктах протягом поточного та 2026-2027 навчального року. 9. Вирішити питання з вільним доступом до будівлі та укриття для осіб з особливими освітніми потребами (накладні пандуси, спеціальний в'їзд з вулиці тощо). 10. Зробити єдиний електронний простір з навчально-методичними матеріалами по дисциплінам для аспірантів. 11. Участь стейкхолдерів у періодичному перегляді ОНП потребує формалізації – оформлення зауважень та рекомендацій. 12. Розглянути можливість при оприлюдненні проєкту ОНП на сайті інституту вказувати канал комунікації та кінцеві терміни надання зауважень та пропозицій.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування освітньої програми:

1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Стандарт ВО за спец. 144 Теплоенергетика <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/12/24/144-Teploenerhetyka-dokt.filos.pdf> для третього рівня (наказ МОН №1437 від 24.12.2021 р) введено в дію з 2022/2023 навч. року. На етапі проектування освітньо-накової програми ЗВО здійснив аналіз чинного стандарту вищої освіти. Інтегральна, загальні, спеціальні компетентності та ПРН ОНП 2024 та ОНП 2025 року <https://gas-inst.org.ua/orhanizatsiia-ta-zabezpechennia-osvitnoho-protsesu/> повністю відповідають Стандарту ВО (нормативній частині результатів навчання Стандарту ВО РН01-РН08 повністю відповідають ПРН1-ПРН8 ОНП. Нормативній частині компетентностей Стандарту ВО ЗК01-ЗК03, СК01-СК05 повністю відповідають ЗК1-ЗК3, С(Ф)К01-С(Ф)К05 ОНП). Нормативний зміст компетентностей і РН Стандарту ВО та відповідних у ОНП у повній мірі забезпечуються обов'язковими ОК загального та професійного блоків (див. п. 6.1., 6.2 ОНП). У ОНП присутні додаткові С(Ф)К06 «Здатність розуміти сучасні проблеми науково-технічного та екологічного аспектів розвитку енергетики, знати сучасні технології енерго-, еколого- та ресурсозбереження» та ПРН9-ПРН16, які формують унікальність та особливості ОНП. Кожна з цих компетентностей та ПРН формується за рахунок обов'язкових ОК (що було виправлено на зауваження у попередній акредитації) і це унеможливило недосяжність окремих додаткових ПРН ОНП, ЕГ дослідила наповнення та методологію викладання наведених ОК (РПНД <https://gas-inst.org.ua/prohramy-navchalnykh-dystsyplin/>, спілкування з фокус-групами) на предмет відповідності переліченим ПРН і виявила відповідність щодо їх забезпечення досягнення. Досягнення ПРН ОНП підсилюється вибірковими ОК, що сприяє формуванню індивідуальної освітньої траєкторії у здобувачів та унікальності даної ОНП. ОНП відповідає вимогам Стандарту ВО щодо обсягу 30-60 кредитів ЕКТС. Таким чином вимоги п.критерію 1.1 виконуються повністю

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Професійний стандарт відсутній. Професійна кваліфікація не присвоюється. Таким чином вимоги п.критерію 1.2 не застосовуються. Перевірено, що випускники ОНП підготовлені до роботи в теплоенергетичній галузі відповідно Національного класифікатора України: класифікатор професій ДК 003:2010. Фахівець за класифікаційним рівнем робіт: 2149.1 Науковий співробітник (галузь інженерної справи); 2310.2 Викладач вищого навчального закладу. Таким чином вимоги п.критерію 1.2 виконуються повністю..

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Постановою Президії НАН України №7 від 12 січня 2011 року Інституту затверджені такі пріоритетні напрями наукових досліджень: 1. розробка наукових засад підвищення ефективності використання природного газу та альтернативних теплоносіїв як основи для створення нових енерго- та ресурсозберігаючих технологій; 2. дослідження у галузі прикладної теорії горіння, термодинаміки, міжфазного тепло- і масообміну та розробка на цій основі нових теплотехнологічних процесів і обладнання; 3. дослідження з охорони довкілля з метою створення науково-технологічних засад захисту атмосферного повітря від забруднень, термічного знешкодження твердих побутових відходів та особливо небезпечних речовин та відходів. Ці напрями наукових досліджень зазначені у Статуті ІГ statut_instytutu_hazu_nanu.pdf. Статутом ІГ (п.2.2.13) передбачене провадження діяльності по підготовці докторів філософії. Ці офіційні документи, затверджені належним чином, які містять місію та стратегію. Мета, зазначена в. ОНП «Підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів у сфері теплоенергетики шляхом здобуття ними компетентностей, достатніх для виконання наукових досліджень, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення шляхом інтернаціоналізації науково-освітнього процесу в умовах сталого інноваційного науково-технічного розвитку і реалізується через: - гармонійне і багатовимірне виховання майбутніх висококваліфікованих технічних професіоналів, здатних комплексно і системно аналізувати проблеми в теплоенергетиці та суміжних галузей, усвідомлюючи природу існуючих процесів і явищ, забезпечувати і проваджувати міжкультурну комунікацію; - формування високої адаптивності здобувачів вищої освіти в умовах трансформації ринку праці через взаємодію з роботодавцями та іншими стейкхолдерами» відповідає місії та стратегії та корелює з їх особливостями. Кореляція мети освітньої програми зі стратегією розвитку ЗВО створює

передумови для її якісної реалізації та постійного удосконалення. Таким чином вимоги п.критерію 1.3 виконуються повністю.

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

Під час ознайомлення з матеріалами щодо ОНП <https://gas-inst.org.ua/>, зустрічей виявлено, що: - є платформа для спілкування із стейкхолдерами з питань удосконалення та оновлення ОНП <https://gas-inst.org.ua/platforma-dlya-spilkuvannya-iz-stejkholderamy-z-pytan-udoskonalennya-ta-onovlennya-osvitno-naukovoyi-prohramy/> - здобувачі залучаються до обговорення змісту ОНП шляхом опитування та особистого внесення пропозицій або науковому керівнику, або до Ради молодих вчених. Кінцевий варіант ОНП систематично обговорюється та погоджується цією Радою і виноситься на Вчену раду (підтверджено на зустрічах). - роботодавці були замовниками НДР та прикладних робіт ІГ і на їх потреби орієнтована ОНП (ПАТ «Київенерго», НАК «Нафтогаз України», ДТЕК Енерго, ПАТ «Центренерго», КП "Київтеплокомуненерго", ТОВ «Котельний завод «Енергетик», ТОВ «ЄвроРеконструкція» та ін.), Мета ОНП та ПРН спрямовані саме на підготовку спеціалістів, які зможуть задовольнити науково-технічні потреби вищезначених та подібних по профілю підприємств. При спілкуванні виявлено, що у оновленій ОНП були враховані інтереси роботодавців: ДП "Державна паливна компанія "МАСМА" Міністерства енергетики України; ГО «Асоціація інженерів енергетиків України»; КНУБА, ГО в сфері енергетики (DiXi Group) та ін. Роботодавці відмітили зацікавленість у випускниках ОНП та якісній підготовці для своїх потреб. Є науково-технічне співробітництво випускників аспірантури ІГ з низкою провідних університетів і дослідницьких установ Нідерландів, Китаю, США, Австралії і ін. та з промисловими підприємствами України, що підтверджує цінність та сучасність мети ОНП та враховувалось при її проектуванні. Рецензії – відгуки на проекти ОНП приведені на стор. <https://gas-inst.org.ua/retsenziyi-vidhuku/> (всі позитивні). - академічну спільноту здебільшого формують випускники аспірантури ІГ. Представники АС є роботодавцями, які провадять дану ОНП та є науковими керівниками аспірантів, постійно долучається до розробки і удосконалення щорічно переглядається (склади робочих груп наведені в ОНП). Наприклад, додаткові ПРН09 – ПРН16 по суті є урахуванням тенденцій розвитку науки і спеціальності та сучасними вимогами роботодавців до фахівців. Зміст цих додаткових ПРН переглядається з урахуванням пропозицій академічної спільноти ІГ та ін. установ, наприклад КНУБА (Предун К.М., завідувач кафедри теплогазопостачання і вентиляції). - випускники долучаються до розроблення та удосконалення ОНП. Випускники цієї ОНП в основному є роботодавцями та/або академічною спільнотою ІГ. Для випускників та інших стейкхолдерів існує опитування. При спілкуванні виявлено, що вони задоволені навчанням на ОНП. - усі внесені пропозиції регулярно систематизуються, обговорюються та погоджується Радою молодих вчених та виноситься на Вчену раду, де затверджується нова редакція ОНП. Таким чином вимоги п.критерію 1.4 виконуються повністю.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Під час ознайомлення з матеріалами та спілкуванні виявлено, що; Під час розроблення освітньої програми було взято до уваги сучасні тенденції розвитку науки та відповідної спеціальності. Проводять ОНП відомі вчені у сфері теплоенергетики, які постійно оновлюють свої дослідження з урахуванням сучасних напрямів у теплоенергетичній науці (декарбонізація, використання ІШ в теплоенергетиці та ін). Досліджено тенденції ринку праці, проаналізовано можливості працевлаштування випускника освітньої програми, враховано поточні та перспективні потреби ринку праці, визначено компетентності, важливі для його успішної професійної діяльності. Напрями роботи інституту у галузі теплоенергетики безсумнівно є сучасними і затребуваними на ринку праці (зменшення промислових відходів, ефективне спалювання палива, зменшення впливу на навколишнє середовище, ефективні системи тепlopостачання та ін.). Розробленню освітньої програми передувало дослідження потреб галузі та регіону, наприклад, у результаті взаємодії з роботодавцями, ознайомлення з регіональними цільовими програмами (наприклад, у повоєнній відбудові) та Енергетичній стратегії України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/373-2023-%D1%80#Text> Враховано досвід провадження відчизняних ОНП Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського", Національного університету "Одеська політехніка", Інституту енергетичних машин і систем ім. А.М. Підгорного НАН України, Інституту технічної теплофізики НАН України та інш. При оновленні ОНП було враховано досвід співробітництва з Delft University of Technology (Нідерланди) щодо напрямку досліджень «Теплоенергетика», з спеціалістами якого співробітничав Інституту газу НАН України. Таким чином вимоги п.критерію 1.5 виконуються повністю.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Повна відповідність за підкритеріями 1.1-1.5 тому, що цілі ОНП чітко сформульовані і відповідають місії і стратегії ЗВО; потреби заінтересованих сторін цілком задовольняються; мета та ПРН ОНП цілком задовольняють потреби галузі, тенденції розвитку науки у теплоенергетиці, регіону та в них врахований досвід аналогічних ОНП; ОНП

дозволяє досягти результатів навчання, які відповідають вимогам Стандарту ВО. Повна відповідність за підкритеріями дозволяє оцінити ОНП за критерієм 1 - В.

Недоліки

Недоліків не виявлено

Рекомендації

У наступній редакції ОНП (спеціальність G4) зберегти традицію формування додаткових ПРН, які відображають унікальність ОНП

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

ОНП 2024 та ОНП 2025 року <https://gas-inst.org.ua/orhanizatsiia-ta-zabezpechennia-osvitnoho-protsesu/> становить 36 кредитів ЄКТС, що відповідає Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 144 Теплоенергетика для третього (освітньо-наукового) рівня (наказ МОН №1437 від 24.12.2021 р) <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/12/24/144-Teploenerhetyka-dokt.filos.pdf> та вимогам чинного законодавства України щодо освітньо-професійних програм третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (30-60 кредитів ЄКТС) п.6 ст.5 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>. Обсяг вибіркового освітнього компонентів в ОНП 2024 та 2025 року становить 9 кредитів (25 %), що відповідає показнику мінімального обсягу 25 %, визначеного приведеними вище документами. Стандарт встановлює, що наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження та оформлення його результатів у вигляді дисертації відповідно до законодавства. Обсяг ОНП, компетентності, які набувають аспіранти, корелюють з зазначеними у п.21 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text> зі змінами (теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності 19 кр, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, 12 кр.) та здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою, 8 кр. Зауваження: в ОНП помилково вказаний обсяг вибіркового ОК 31,5 кредитів ЄКТС, що складає сумарний обсяг 7 дисциплін з переліку по 4,5 кредита, але здобувачі обирають 2 з них, що складає 9 кредитів ЄКТС. Таким чином загальний обсяг ОНП складає 36 кредитів, а не 58,5, як зазначено в ОНП. Всі ОК, які складають 36 кредитів загального обсягу направлені на виконання компетентностей та ПРН, визначених Стандартом ВО та додаткових, визначених ОНП. Таким чином вимоги п.критерію 2.1 виконуються повністю.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

Під час ознайомлення з ОНП 2024, та 2025 р. <https://gas-inst.org.ua/orhanizatsiia-ta-zabezpechennia-osvitnoho-protsesu/>, НП та програмами ОК <https://gas-inst.org.ua/prohramy-navchalnykh-dystsyplin/> зустрічей виявлено, що ЗО4-ЗО9 вміщують в себе теоретичні і практичні аспекти предметної області, сучасні наукові досягнення у теплоенергетиці та базуються на теорії, методах та практичних аспектах ЗО3. ЗО10, ЗО11, дозволяють набуття практичних навичок викладача та дослідника і базується на ЗО1-ЗО3. Набуття загальнокультурних та громадянських компетентностей, ПРН, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів формують ЗО2, ЗО3, ЗО10, ЗО11. Перевірено, що необхідні для досягнення ПРН ОНП здобуваються у всіх обов'язкових ОК. Вибіркові ОК посилюють компетентності та ПРН ОНП.

ЕГ в ОНП не виявила окремої ОК, яка могла б бути пререквізитом для ЗО10 "Навчально-педагогічна практика". Але при ознайомленні з обставинами розгляду попередньої АС ЕГ бере за основу висновок ГЕР «Наведений у звіті ЕГ аргумент, що «на основі аналізу ПНД ЕГ не виявила ОК або окремих кредитних модулів присвячених набуттю навичок викладацької майстерності, що могли бути пререквізитами для "Навчально-педагогічної практики"» не є обґрунтованим, оскільки аналіз матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої складової програми показав, що ОК «Філософія науки та культури» та ОК «Методологія та організація наукових досліджень», які викладається на 1 курсі, забезпечують, зокрема, ПРНО1. «Мати передові концептуальні та методологічні знання з теплоенергетики і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з теплоенергетики, отримувати нові знання та/або здійснювати інновації», ПРНО2. «Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми теплоенергетики державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях» та ПРНО3. «Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень, спостережень, тощо і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані» тощо. Ці та інші ПРН присвячені набуттю навичок викладацької майстерності та є пререквізитами для ОК «Навчально-педагогічна практика». ОНП вміщує структуру, де приведена послідовність ОК та позначені їх взаємозв'язки (п.3.1, 3.2 ОНП). Аналіз цих даних та матеріалів по окремих ОК дозволило зробити висновок, що ОНП має логічно-пов'язану структуру з урахуванням аспектів предм. області, всі компетентності та ПРН, визначені в ОНП формуються у повному обсязі. Вважаючи на зауваження в оформленні структури ОНП (п.кр, 2.1, 2.7) вимоги п.кр. 2.2 виконуються частково.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Під час ознайомлення з ОНП 2024 та 2025 року <https://gas-inst.org.ua/orhanizatsiia-ta-zabezpechennia-osvitnoho-protsesu/>, НП та програмами ОК <https://gas-inst.org.ua/prohramy-navchalnykh-dystsyplin/> зустрічей виявлено, що зміст ОНП відповідає предметній області спеціальності 144 Теплоенергетика, визначеної Стандартом для третього рівня (наказ МОН №1437 від 24.12.2021 р) <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/12/24/144-Teploenerhetyka-dokt.filos.pdf>. Об'єкт діяльності: процеси отримання, перетворення, передачі та використання теплової енергії палив, поновлюваних джерел і теплоносіїв в енергетичних установках; розроблення методів розрахунку, інтенсифікації тепло масообміну; науковотехнічні і технологічні проблеми створення і експлуатації теплових і ядерних енергетичних установок, допоміжних систем та обладнання. Забезпечують ОК ЗО3-ЗО9. Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми, здійснювати власні наукові дослідження у сфері теплоенергетики. Зміст ОНП повністю відповідає цілям навчання у Стандарті Теоретичний зміст предметної області: наукові концепції трансформації енергії, принципи тепло- і масообміну, термодинаміки та дотичні до теплоенергетики концепції та теорії гідрогазодинаміки, механіки та міцності конструкційних матеріалів. Забезпечують ОК ЗО4-ЗО9. Методи, методики та технології: методи одержання, передачі, ефективного та екологічного використання енергії, проектування, експлуатації, контролю, моніторингу, організації наукових та виробничих процесів, якості; методи фізичного та математичного моделювання та обробки даних. Забезпечують ОК ЗО2-ЗО9. Інструменти та обладнання: засоби технологічного, інструментального, метрологічного, діагностичного та організаційного забезпечення виробничих процесів, інформаційно-комунікаційне обладнання, засоби автоматизування та управління теплоенергетики. Забезпечують ОК ЗО3 «Методологія та організація наукових досліджень» та ЗО11 «Науково-дослідницька практика». Також цей аспект забезпечує використання широкого спектру теплотехнічних лабораторних стендів ІГ та ліцензійного програмного забезпечення. ЕГ перевірено, що тематика, об'єкт, предмет та завдання всіх кваліфікаційних робіт на ОНП відповідають предметній області спеціальності. Таким чином вимоги п.критерію 2.3 виконуються повністю

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Під час ознайомлення з ОНП 2024 та 2025 року <https://gas-inst.org.ua/orhanizatsiia-ta-zabezpechennia-osvitnoho-protsesu/>, НП та програмами ОК <https://gas-inst.org.ua/prohramy-navchalnykh-dystsyplin/> зустрічей виявлено, що Структура ОНП передбачає вибіркові ОК та право на вибір (в кр. ЄКТС) на рівні 25% від загального обсягу, що відповідає діючим норм. документам. Варіативна складова розрахована на 9 кр. (вибираються 2 дисципліни – 1 з 3-х у 5 семестрі, ще 1 з 4 у 6 семестрі по 4,5 кредиту). Було сказано, що можна обрати всі ОК на вибір, які складають 31,5 кр., при цьому вони рознесені по часу таким чином щоб аспірант встиг на всі заняття https://gas-inst.org.ua/wpcontent/uploads/2026/03/plan_ta_hraphik_navchalnoho_procesuna_2025-2026_navchalnyirik_rozklad_zanyat.pdf. Право формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача закріплено в «Положенні про організацію освітнього процесу» та «Положенні про вибіркові ОК» <https://gas-inst.org.ua/dokumenty-polozhennya-yakumu-rehulyuyetsya-osvitno-naukovyj-protses/> та ОНП. Обов'язкові та вибіркові ОК можуть вивчатися як в ІГ, так і в інших вищих навчальних закладах (зокрема закордонних). Індивідуальний навчальний план аспіранта формується відповідно до НП на кожний навчальний рік окремо (на наступний навчальний рік складається в кінці поточного). ІНПА затверджується керівником ІГ та Вченою радою. Аспіранти першого курсу отримують ІНПА за зразком, створеним сектором аспірантури до початку першого атестаційного

тижня. Здобувачі після закінчення весняної сесії обирають ОК за вільним вибором на наступний семестр. Після формування груп з вивчення ОК, інформація про вибіркові ОК вноситься до індивідуального плану аспіранта. З цього моменту ОК стає для здобувача вищої освіти обов'язковою. Здобувач може формувати індивідуальну освітню траєкторію в межах нормативної складової, обираючи іноземну мову (англійська, французька, німецька), місце проходження практики, тему дисертаційної роботи та наукового керівника. При спілкуванні виявлено, що аспіранти вибирають ОК таким чином, щоб вони були найбільш дотичні до їх наукових досліджень. ЕГ дослідила факти, щодо наступних порушень реалізації процедури вибору ОК та позбавлення здобувачів освіти права на вибір: - не виявлено фактів псевдовибірковості та абсолютно тотожного матеріалу у вибіркових ОК; - не виявлено відсутності практики інформування про процедуру вибору ОК, зокрема про встановлені обґрунтовані організаційні обмеження (такі як кількість здобувачів освіти у групі тощо, вони знають про обмеження - мінімум осіб у групі або для потоків); - не виявлено відсутності практики інформування про ОК, які пропонуються для вибору, або форма, обсяг інформації про ОК та що їх зміст не дає здобувачам освіти можливості зробити усвідомлений вибір; - не встановлено факт впливу на здобувачів у процесі вибору ОК, який позбавив їх права на самостійний вибір (нав'язування вибору, застосування санкцій тощо). Таким чином вимоги п.критерію 2.4 виконуються повністю.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

Під час ознайомлення з ОНП 2024 та 2025 року <https://gas-inst.org.ua/orhanizatsiia-ta-zabezpechennia-osvitnoho-protsesu/>, НП та програмами ОК <https://gas-inst.org.ua/prohramy-navchalnykh-dystsyplin/> зустрічей виявлено, що - проходження здобувачами практик (науково-дослідна у 3 та навчально-педагогічна у 7 семестрі) врегульовано Положенням <https://gas-inst.org.ua/dokumenty-polozhennya-yakumu-rehulyuyetsya-osvitno-naukovuj-protses/>. ; - зміст практичної підготовки забезпечує ПРН та компетентностей в ОП, потрібні для подальшої професійної діяльності (ЗК1, С(Ф)К01, С(Ф)К02, С(Ф)К03); - зміст і завдання практик забезпечує оволодіння методами, технологіями спеціальності 144 Теплоенергетика (одержання, передачі, ефективного та екологічного використання енергії, проектування, експлуатації, контролю, моніторингу, організації наукових та виробничих процесів, якості; методи фізичного та математичного моделювання та обробки даних). Забезпечують ОК ЗО4-ЗО9; - у Стандарті ВО не визначено мінімального обсягу, що відводиться на практику; - дотримання принципів логічності та послідовності під час визначення місця кожного виду практики в навчальному плані (науково-дослідна у 3 та навчально-педагогічна у 7 семестрі) після вивчення необхідних ОК – пререквізитів (ЗО1-ЗО3 та ОК з предметної області). де здобувачі набувають компетентності для проходження практик та передують часу їх проходження - проводиться інформування здобувачів про зміст і завдання кожної практики відповідно до Положення (проаналізовано зміст та результати навчання, вимоги щодо звітності, критерії оцінювання, вимоги до бази практики, звіти); - забезпечено доступ до методичних матеріалів для проходження практики (програми, положення) для здобувачів; - забезпечено можливість для здобувачів проходити практику на базах, які мають необхідне обладнання, ресурси та умови для організації практичної підготовки (Інститут газу НАН України (має безліч лабораторних стендів теплоенергетичного напрямку для проходження науково-дослідної практики. Наприклад, шляхом роботи з газовим хроматографом Agilent 6890N, газоаналізаторами Testo-350, Eco-Line-4000, Окси-5м та ін), НТУУ КПІ ім.Ігоря Сікорського (для проходження навчально-педагогічної практики) та ін. (и (ТЕЦ-5, ТЕЦ-6 м.Києва, котельні, ТЕС та ТЕЦ, печі металургійних та інших виробництв), також заохочуються проведення спільних практичних досліджень між різними установами НАН України та ЗВО, що продемонстровано на зустрічах; - забезпечений належний супровід та керівництво практичною підготовкою у ЗВО та на відповідній базі практики, куди залучаються висококваліфіковані фахівці з теплоенергетики; - регулярне отримання та аналіз зворотного зв'язку від здобувачів за результатами проходження практичної підготовки Проводяться опитування, де респонденти позитивно оцінили практичну складову ОП. Керівництво базами практик регулярно спілкується з цього питання з керівництвом ІГ. Таким чином вимоги п.критерію 2.5 виконуються повністю

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

При спілкуванні продемонстровано, що основні соціальні навички, які забезпечуються ОНП (комунікабельність, вміння працювати в команді, креативність та пунктуальність). Наприклад, спілкування з лекторами в будь-який робочий час, зокрема по мобільному телефону та відеозв'язку; вміння працювати в команді постановкою і розв'язанням групових завдань; шляхом заохочення викладення будь яких «божевільних» наукових ідей щодо теплоенергетики та їх обговорення; пунктуальність шляхом серії тестових дедлайнів по виконанню дрібних наукових завдань, які не є складними, але повинні бути виконані в строк. Також набуття цих навичок забезпечується викладанням дисциплін ОНП «Іноземна мова для наукового спілкування, «Філософія науки та культури», «Методологія та організація наукових досліджень» та проходженням практик. Таким чином вимоги п.критерію 2.6 виконуються повністю..

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Під час ознайомлення з ОНП 2024 та 2025 року <https://gas-inst.org.ua/orhanizatsiia-ta-zabezpechennia-osvitnoho-protseesu/>, НП та програмами ОК <https://gas-inst.org.ua/prohramy-navchalnykh-dystsyplin/> зустрічей виявлено, що обсяг освітніх компонентів ОП регламентується навчальним планом, в якому, відповідно до ОНП, наводиться кількість кредитів ЄКТС (відповідно до "Положення про організацію освітнього процесу <http://surl.li/xcsqqr>). Загальний обсяг освітніх компонентів за ОНП "Теплоенергетика" третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти складає 36,0 кредитів ЄКТС (810 годин), з них 27 кредитів обов'язкової та 9 вибіркової складової (25 %), і повністю відповідає фактичному навантаженню для здобувачів вищої освіти та Закону України про ВО <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>. Навчальний план складено з розрахунку 4 навчальних років. Кількість аудиторних годин на 1 кредит складає від 13 до 20, крім того цей показник у ОК «Іноземна мова для наукового спілкування» складає 30, а у ОК «Науково-дослідницька практика» - 10, ОК «Навчально-педагогічна практика» - 8. Це відповідає нормі п. 14 ч. 1 ст. 1 Закону України про ВО <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (не менше 8 годин на 1 кредит ЄКТС для доктора філософії). Дисципліни «Іноземна мова для наукового спілкування» та «Методологія та організація наукових досліджень» вивчаються у 2-х семестрах, що позитивно відображається на фактичному навантаженні здобувачів. Обсяг 6 ОК (304-309) обов'язкової частини циклу професійної підготовки складає 1 кредит ЄКТС (20 годин аудиторної роботи та 10 самостійної) і ОК викладаються у одному семестрі (3 - в 3, інші 3 - в 4 семестрі), що виправлено в новій редакції НП на зауваження попередньої акредитації, де всі вони викладались в двох семестрах, маючи малий обсяг. Загальний обсяг годин на 1 здобувача – 960, з них аудиторних – 647 годин (тобто 67 %). Такий обсяг аудиторного навантаження має переважна кількість ОК. Але це не приводить до перевантаження здобувачів, внаслідок значно меншого щотижневим навантаження навчальними заняттями порівняно з бакалаврами та магістрами та відносно рівномірним розподілом по часу. Здобувачі при спілкуванні не скаржились щодо перезавантаження фактичним обсягом навчальної складової. Зауваження: в НП помилково вказаний обсяг вибіркового ОК 31,5 кредитів ЄКТС, що складає сумарний обсяг 7 дисциплін з переліку по 4,5 кредита, але здобувачі обирають 2 з них, що складає 9 кредитів ЄКТС. Таким чином загальний обсяг НП складає 36 кредитів, а не 58,5, як зазначено в НП. Загальний обсяг годин – 960, з них аудиторних – 647 годин. Таким чином вимоги п.критерію 2.7 виконуються повністю.

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

Під час ознайомлення з ОНП 2024 та 2025 року <https://gas-inst.org.ua/orhanizatsiia-ta-zabezpechennia-osvitnoho-protseesu/>, НП та програмами ОК <https://gas-inst.org.ua/prohramy-navchalnykh-dystsyplin/> зустрічей виявлено, що - зміст практичної підготовки забезпечує ПРН та компетентностей в ОП, потрібні для подальшої професійної діяльності (ЗК1, С(Ф)К01, С(Ф)К02, С(Ф)К03); забезпечує оволодіння методами, технологіями спеціальності 144 Теплоенергетика (одержання, передачі, ефективного та екологічного використання енергії, проектування, експлуатації, контролю, моніторингу, організації наукових та виробничих процесів, якості; методи фізичного та математичного моделювання та обробки даних). Забезпечують ОК 304-309.; - забезпечено можливості для здобувачів проходити практику на базах практик, які мають необхідне обладнання, ресурси та умови для організації практичної підготовки (Інститут газу НАН України (має безліч лабораторних стендів теплоенергетичного напрямку для проходження науково-дослідної практики. Наприклад, шляхом роботи з газовим хроматографом Agilent 6890N, газоаналізаторами Testo-350, Eco-Line-4000, Окси-5м та ін), НТУУ КІП ім.Ігоря Сікорського (для проходження навчально-педагогічної практики) та ін. (и (ТЕЦ-5, ТЕЦ-6 м.Києва, котельні, ТЕС та ТЕЦ, печі металургійних та інших виробництв), також заохочуються проведення спільних практичних досліджень між різними установами НАН України та ЗВО, що продемонстровано на зустрічах; - під час наукових досліджень здобувачі займаються конкретними практичними задачами у галузі теплоенергетики під наставництвом наукового керівника, що вміщує елементи дуальної освіти, хоча офіційної дуальної освіти на ОНП не передбачено. Таким чином вимоги п.критерію 2.8 виконуються повністю.

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

Під час ознайомлення з ОНП 2024 та 2025 року <https://gas-inst.org.ua/orhanizatsiia-ta-zabezpechennia-osvitnoho-protseesu/>, НП та програмами ОК <https://gas-inst.org.ua/prohramy-navchalnykh-dystsyplin/> зустрічей виявлено, А) ОНП забезпечує набуття здобувачами навичок і компетентностей направлених на досягнення деяких глобальних цілей стійкого розвитку до 2030 року за п.п. резолюції ООН: 7) забезпечення доступу до недорогих, надійних, стійких і сучасних джерел енергії для всіх; 9) створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям; 12) забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва; 13) вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та її наслідками; Б) ОНП ІГ НАН України кореспондує із Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» в частині п.п.: 4) забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх; 7) забезпечення доступу до недорогих, надійних, стійких і сучасних джерел енергії для всіх; 9) створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям; 11) забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст, інших населених пунктів; 12) забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва; 13) вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та її наслідками. Окрім цього ОНП орієнтована на

виконання планів по заходах із реалізації: Енергетичної стратегії України на період до 2050 р. (КМУ, розпорядження від 21 квітня 2023 р. № 373-р) При спілкуванні з гарантом ОНП виявлено, дійсно провадження ОНП відповідає цим пунктам, які є загальними для розвитку енергетики. Таким чином вимоги п.критерію 2.9 виконуються повністю.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Повна відповідність за підкритеріями 2.1, 2.3-2.9 тому, що обсяг ОНП та окремих освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження за другим рівнем вищої освіти. ОНП повністю відповідає предметній області спеціальності 144 – Теплоенергетика за третім рівнем вищої освіти; структура ОНП та діяльність ІГ передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів; практична підготовка здобувачів дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності; достатньо представлени навички "soft skills"; фактичне навантаження здобувачів є відповідним для досягнення цілей та ПРН. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року. Зміст ОП має чітку структуру, ОК складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН, але є зауваження щодо оформлення структури ОНП та НП (загальний обсяг ОНП включає всі вибіркові ОК, а не 2 з них), що обумовлює часткову відповідність п.кр 2.2. Повна відповідність за підкритеріями 2.1, 2.3-2.9, часткова за 2.2, дозволяє оцінити за критерієм 2 – В. Практичноорієнтованість ОНП щодо набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року є позитивною практикою.

Недоліки

Зауваження щодо оформлення структури ОНП та НП (загальний обсяг ОНП включає всі вибіркові ОК, а не дві з них).

Рекомендації

У наступній редакції ОНП привести відповідність оформлення структури фактичному навантаженню здобувачів по вибіркових дисциплінах.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

В Інституті газу НАН України правила прийому та умови вступу розглядають та схвалюють на засіданнях Вченої ради установи (протокол №7 від 02 квітня 2025 р.) та затверджують наказом директора. Результат прийнятого рішення розміщують на офіційному сайті у розділі «Організація та забезпечення освітнього процесу» (<https://gas-inst.org.ua/orhanizatsiia-ta-zabezpechennia-osvitnoho-protsesu/>) у вільному доступі. Правила прийому містять всю необхідну інформацію для підготовки до вступу: загальні положення, ліцензований обсяг та квоти державного замовлення, терміни прийому заяв та документів, графік конкурсного відбору та зарахування на навчання. Документ детально описує порядок подання заяв через особистий електронний кабінет вступника, вимоги до переліку документів, умови допуску до іспитів та прозору формулу розрахунку конкурсного бала з визначеними ваговими коефіцієнтами для кожного компонента. Також правила містять опис процесу апеляції, спеціальні умови участі в конкурсному відборі для окремих категорій осіб та інформацію про те, що прийом іноземців у 2025 році не здійснюється. Критерії оцінювання вступного іспиту зі спеціальності, мотиваційного листа та наукових досягнень, а також перелік питань до іспиту (з термодинаміки, газогідродиніки та тепломасообміну) наведені у зрозумілому вигляді у відповідних розділах та додатках. Як було підтверджено на онлайн зустрічі здобувачами освіти першого року навчання, під час їх вступу до аспірантури вся інформація щодо правил та умов прийому була прозорою, зрозумілою та знаходилась на вебсайті Інституту газу у вільному доступі Правила прийому та умови вступу на ОНП Теплоенергетика не містять дискримінаційних положень, відповідають політиці гендерної рівності установи,

враховують особливості вступу на третій освітньо-науковий рівень на базі дипломів магістра (спеціаліста) і є повністю доступними для ознайомлення. Таким чином, вимоги підкритерію 3.1 виконуються повністю.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Процес формування та обговорення вимог до вступу на ОНП «Теплоенергетика» в Інституті газу НАН України є колегіальним та відкритим. Правила прийому розглядаються та схвалюються Вченою радою установи (Протокол №7 від 02.04.2025). До обговорення активно залучається Рада молодих учених і спеціалістів, через голову якої здобувачі мають змогу висловлювати свою думку та пропозиції стосовно забезпечення якості освіти та умов навчання. Зовнішні стейкхолдери (такі як ПАТ «Київенерго», ДП «ДЕРЖАВНА ПАЛИВНА КОМПАНІЯ «МАСМА», Громадська спілка «АСОЦІАЦІЯ ІНЖЕНЕРІВ ЕНЕРГЕТИКІВ УКРАЇНИ» Асоціація інженерів енергетиків України та ін.) долучаються до формування та вдосконалення вимог через спеціальну комунікаційну платформу на офіційному сайті установи (<https://gas-inst.org.ua/platforma-dlya-spilkuvaniya-iz-stejkkholderamy-z-putan-doskonalennya-ta-onovlennya-osvitno-naukovoji-prohramy/>). Особливості ОНП «Теплоенергетика» враховані у змісті та формі вступного іспиту зі спеціальності, програма якого охоплює три фундаментальні для галузі розділи: термодинаміка, газодинаміка та тепломасообмін. Критерії оцінювання є чіткими та вимірюваними: вступник самостійно обирає білети, а прохідний бал становить не менше 160 з 200. Для оцінки дослідницького потенціалу вступники, які не мають публікацій, подають наукову доповідь (реферат) з аналізом актуальних науково-технічних проблем теплоенергетики. Ваговий коефіцієнт фахового іспиту у розрахунку конкурсного бала є найбільшим (0,5), що підкреслює пріоритетність спеціальної підготовки для даної програми. Документація щодо вступу змінювалася відповідно до оновлення національного законодавства (наказ МОН №168 від 10.02.2025). У 2025 році запроваджено обов'язкове складання ЄВВ з методології наукових досліджень та встановлено поріг для ЄВІ (тест загальної компетентності та іноземна мова) на рівні не менше 150 балів за кожен блок. Таким чином, вимоги підкритерію 3.2 виконуються повністю.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

В Інституті газу НАН України діє нормативне врегулювання права здобувачів на академічну мобільність відповідно до Постанови КМУ № 579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність». Процедура та правила визнання результатів навчання, здобутих на інших освітніх програмах, регламентуються внутрішніми документами установи: «Положенням про освітньо-наукову програму» (https://gas-inst.org.ua/wp-content/uploads/2026/03/polozhennia_pro_osvitno-naukovu_prohramu.pdf) та «Положенням про визнання результатів неформальної та інформальної освіти» (п. 3.1) (https://gas-inst.org.ua/wp-content/uploads/2026/03/polozhennia_pro_vyznannia_rezultatuv_neformalnoi_ta_informalnoi_osvity.pdf). Порядок визнання результатів навчання передбачає, що гарант ОНП виносить питання про можливість перезарахування на розгляд Вченої ради установи, де рішення приймається шляхом відкритого колегіального голосування. Процедура визнання здійснюється безпосередньо у тому семестрі, в якому передбачено освоєння відповідного освітнього компонента згідно з навчальним планом. Положення, що регулюють академічну мобільність та визнання результатів навчання, оприлюднені на офіційному сайті установи в розділі «Документи, якими регулюється освітньо-науковий процес» (<https://gas-inst.org.ua/dokumenty-polozhennya-yakumu-rehulyuyetsya-osvitno-naukovyj-protses/>) та є у вільному доступі для всіх учасників освітнього процесу. Інформування здобувачів про цілі, зміст та можливості перезарахування результатів навчання відбувається через оприлюднені робочі програми ОК, а також безпосередньо на перших заняттях з кожної дисципліни. Цю інформацію було підтверджено під час онлайн зустрічей як зі здобувачами освіти, так і з викладачами, які викладають на даній ОНП. На даний час в межах ОНП «Теплоенергетика» практика застосування процедури визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО або через академічну мобільність, відсутня. Таким чином, вимоги підкритерію 3.3 виконуються повністю.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

В Інституті газу НАН України процедура та правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, нормативно врегульовані у «Положенні про визнання результатів неформальної та інформальної освіти» (https://gas-inst.org.ua/wp-content/uploads/2026/03/polozhennia_pro_vyznannia_rezultatuv_neformalnoi_ta_informalnoi_osvity.pdf). Згідно з документом, право на визнання результатів навчання поширюється на всіх здобувачів ступеня доктора філософії. Процедура передбачає, що гарант ОНП відповідає за винесення питання на розгляд Вченої ради установи, де проводиться відкрите голосування щодо прийняття рішення про перезарахування результатів конкретного

здобувача. Визнання та перезарахування здійснюються безпосередньо у тому семестрі, в якому, згідно з навчальним планом, передбачено опанування відповідного освітнього компонента. Інформування здобувачів щодо можливостей визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається систематично та прозоро. На першому занятті з кожної дисципліни викладачі надають інформацію про можливість та порядок визначення таких результатів навчання, що було підтверджено здобувачами під час онлайн зустрічі з ЕГ. Основними критеріями визнання є співставлення задекларованих здобувачем результатів навчання з програмними результатами відповідної ОП та компонентами навчального плану. На даний час практичний досвід застосування цієї процедури на ОНП «Теплоенергетика» відсутній. Таким чином, вимоги підкритерію 3.4 виконуються повністю.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Повна відповідність за підкритеріями 3.1-3.4: правила прийому до аспірантури Інституту газу НАН України на 2025 рік укладені у повній відповідності до чинного законодавства України, є чіткими, прозорими та оприлюдненими на офіційному вебсайті установи. Вони враховують особливості ОНП «Теплоенергетика» через проведення фахового іспиту з фундаментальних розділів галузі та оцінювання наукового потенціалу вступників через реферати або публікації. В установі розроблено та оприлюднено повний пакет локальних положень, що регулюють визнання результатів навчання, здобутих на інших ОП, під час академічної мобільності, а також шляхом неформальної та інформальної освіти. Процедури визнання є зрозумілими та передбачають колегіальне прийняття рішень Вченою радою. Повна відповідність за всіма підкритеріями дозволяє оцінити критерій 3 рівнем В.

Недоліки

Недоліків не виявлено.

Рекомендації

Проводити додаткові роз'яснювальні заходи серед здобувачів щодо можливостей та механізмів перезарахування результатів, здобутих через неформальну та інформальну освіту шляхом організації загальних зборів для аспірантів всіх років навчання на початку кожного навчального року, починаючи з листопада 2026 р.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Організація навчального процесу в Інституті газу відбувається за денною формою навчання. Вибір певних форм та методів навчання і викладання відбувається у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу» (https://gas-inst.org.ua/wp-content/uploads/2026/03/regulations_on_the_organization_of_the_educational_process.pdf). Освітній процес в установі здійснюється за такими видами: навчальні заняття (лекції, практичні заняття/семінари, консультації), самостійна робота, наукові дослідження, практична підготовка та контрольні заходи. Відповідність форм та методів навчання і викладання результатам навчання за окремими ОК вказана в ОНП (матриця забезпечення ПРН у п. 6.2). Для досягнення результатів навчання за ОП використовують традиційні та інтерактивні методи (навчання через практику, проблемно-орієнтоване навчання, завдання-орієнтований стиль), які зазначені у робочих програмах навчальних дисциплін, що розміщені на офіційному сайті у вільному доступі (<https://gas-inst.org.ua/prohramy-navchalnykh-dystsyplin/>), а також технології змішаного та дистанційного навчання (Zoom, Microsoft Teams, Google Meet тощо). Для проведення практичних занять та наукових досліджень використовуються спеціалізовані лабораторії відділів Інституту, оснащені унікальним обладнанням: газовими хроматографами Agilent, сорбометричними станціями Autosorb, газоаналізаторами Ecoline та Testo. Для математичного моделювання аспіранти забезпечені спеціалізованим програмним забезпеченням (OpenFOAM, SU2, Julia тощо). Форми і методи навчання викладачі мають можливість обирати самостійно, керуючись принципами академічної свободи. Аспірантоцентричний підхід проявляється у можливості вільного формування індивідуальної освітньої траєкторії

через вибір освітніх компонентів (не менше 25% обсягу програми), вибір теми дисертаційного дослідження та наукового керівника. Здобувачі мають право на академічну мобільність згідно з відповідним Положенням (https://gas-inst.org.ua/wp-content/uploads/2026/03/polozhennia_pro_osvitno-naukovu_prohramu.pdf). Під час зустрічі з академічним персоналом та здобувачами експертна група дійшла висновку, що форми та методи навчання і викладання забезпечують заявлені в освітній програмі цілі та ПРН. Здобувачі освіти підтвердили задоволеність навчанням та врахування їхніх інтересів при плануванні досліджень. В Інституті газу систематично проводиться анкетування здобувачів щодо якості викладання дисциплін та умов навчання відповідно до (https://gas-inst.org.ua/wp-content/uploads/2026/03/polozhennia_pro_systemu_vnutrishnoho_zabezpechennia_yakosti_osvitnoi_diialnosti.pdf), результати опитувань враховуються при оновленні робочих програм та лекційних матеріалів. Таким чином, вимоги підкритерію 4.1 виконуються повністю.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

Інформація, що стосується мети навчання, його цілей, методів, фокусу ОНП, програмних компетентностей та результатів навчання, обсягу освітніх компонентів та форм атестації здобувачів, міститься у ОНП «Теплоенергетика» у вільному доступі на сайті ІГ НАН України (<https://gas-inst.org.ua/orhanizatsiia-ta-zabezpechennia-osvitnoho-protsesu/>). На офіційному сайті також наведені актуальний навчальний план за даною ОНП (https://gas-inst.org.ua/wp-content/uploads/2026/03/plan_ta_hraphik_navchalnoho_procesuna_2025-2026_navchalnyirik_rozklad_zanyat.pdf) та відомості про кадровий склад, що забезпечує навчальний процес (https://gas-inst.org.ua/wp-content/uploads/2025/11/kadrovuj_sklad_zakladu_osvity_zhidno_litsenzijnykh_umov_2025.pdf). Також на сайті оприлюднено «Положення про організацію освітнього процесу» та «Концепцію освітньої діяльності Інституту газу НАН України на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти на 2025-2028 рр.» (https://gas-inst.org.ua/wp-content/uploads/2026/03/kontseptsiia_osvitnioi_diialnosti_instytutu_na_tretiomu_rivni_vyshchoi_osvity_na_2025-2028.pdf). Доступ до інформаційних ресурсів, зокрема до робочих програм усіх освітніх компонентів, надається учасникам освітнього процесу своєчасно та поетапно. Ще до вступу в аспірантуру абітурієнти мають можливість самостійно ознайомитися з цілями та очікуваними результатами навчання за кожним освітнім компонентом через спеціальний розділ «Програми навчальних дисциплін» на сайті Інституту (<https://gas-inst.org.ua/prohramu-navchalnykh-dystsyplin/>). Первинне ознайомлення з підсумковими формами контролю (іспит чи залік) відбувається під час перегляду навчального плану. В обов'язковому порядку на першому занятті кожної дисципліни викладачі докладно роз'яснюють здобувачам освіти зміст курсу, ПРН та конкретні критерії оцінювання різних видів робіт. Консультативна та інформаційна підтримка здобувачів здійснюється безперервно через електронну пошту, веб-ресурси та мобільні месенджери. Інформування щодо порядку та критеріїв оцінювання також забезпечується через робочі програми, де чітко визначено вимоги до усних відповідей, письмових робіт, тестів та рефератів. Під час зустрічей з експертною групою здобувачі підтвердили повну задоволеність чіткістю та зрозумілістю наданої інформації щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів. Таким чином, вимоги підкритерію 4.2 виконуються повністю.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

В ІГ НАНУ науково-дослідницька діяльність є фундаментальною основою освітнього процесу, що закріплено у науковій складовій ОНП. Методи викладання базуються на проблемно-орієнтованому навчанні, виконанні пошукових завдань та методах математичного моделювання з використанням сучасного ПЗ (OpenFOAM, SU2, Julia тощо). Більшість здобувачів освіти працюють за сумісництвом (0,5 ставки) на посадах молодших наукових співробітників у профільних відділах Інституту, де безпосередньо залучаються до виконання науково-технічних проєктів, за тематикою, що відповідає темам їх дисертацій. Зміст освітніх компонентів систематично оновлюється на основі колективних та індивідуальних наукових досягнень викладачів установи. У навчальному процесі використовуються актуальні монографії та видання (2019-2025 рр.) лекторів програми: Г. Жука, В. Жовтянського, Б. Сороки, І. Сігала, К. П'яних та ін. Здобувачі мають можливість безкоштовно публікувати результати своїх досліджень у фаховому журналі установи «Енерготехнології та ресурсозбереження», який індексується у базі Scopus, наприклад: Pianykh, K., Seryogin, O., Osmak, O., & Kipko, S. (2024). RESEARCH OF ELECTRICITY GENERATION TECHNOLOGY USING GASIFICATION OF PREPARED BIOMASS. *Energy Technologies & Resource Saving*, 80(3), 146-155. <https://doi.org/10.33070/etars.3.2024.10.>; Mahlovannyi, Y., Nevchas, D., & Pyanykh, K. (2023). PROCESSING OF LIQUID HIGH-ENERGY PRODUCTS WITH THE PRODUCTION OF GAS MIXTURES OF A GIVEN COMPOSITION. *Energy Technologies & Resource Saving*, 77(4), 113-123. <https://doi.org/10.33070/etars.4.2023.09>. Практична підготовка ЗО здійснюється у лабораторіях Інституту, результати досліджень апробуються на реальних об'єктах теплоенергетичного комплексу: ТЕЦ-5 та ТЕЦ-6 м. Києва, котельнях КП «Київтеплокомуненерго». Наукові проєкти за ОП, в яких беруть участь ЗО, мають підтримку міжнародних донорів та провідних вітчизняних компаній. Прикладами поточних проєктів є: проєкт Horizon Europe GR4FITE3 (керівник О. Ховавко), Україно-Британський проєкт SHERO щодо біогазових станцій (керівник Г. Жук), а також литовсько-український грант з розробки плазмових технологій очищення ґрунтів. Стейкхолдерами та замовниками наукових робіт виступають НАК «Нафтогаз України», ДТЕК Енерго, ПАТ «Київенерго» та інші підприємства, що забезпечує високу практикоорієнтованість досліджень здобувачів. Таким чином, вимоги підкритерію 4.3 виконуються повністю.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Система перегляду змісту освітніх компонентів (ОК) в Інституті газу НАН України регламентується «Положенням про удосконалення освітньо-наукової програми (ОНП)» (https://gas-inst.org.ua/wp-content/uploads/2025/08/polozhennia_pro_udoskonalennia_osvitno-naukovo_i_prohramy_onp.pdf). Процедура передбачає проведення регулярного моніторингу якості, який включає перевірку відповідності змісту навчання результатам новітніх досліджень за спеціальністю «Теплоенергетика», сучасним вимогам ринку праці та потребам суспільства. Безпосередніми виконавцями цього процесу є всі члени Вченої ради установи, професорсько-викладацький склад та керівники структурних підрозділів, які організують аналіз і вдосконалення механізмів навчання на основі методичних рекомендацій. Стан виконання досліджень та актуальність лекційної підготовки також щорічно обговорюються на засіданнях семінарів відділів. Востаннє робочі програми ОК оновлювались у 2025 році (протокол Вченої ради ІГ НАНУ № 10 від 30 вересня 2025 року). Проте зміст окремих ОК може оновлюватися і частіше за ініціативи самих викладачів. Наприклад, лектор дисципліни «Генерування та використання низькотемпературної плазми» В. Жовтянський оновив робочу програму безпосередньо в середині навчального року (у січні 2026 року) у зв'язку з виходом нових наукових видань, які він визнав важливими для матеріалу лекцій. Основними чинниками оновлення РП ОК за минулий рік стали рекомендації, отримані в ході попередньої акредитації ОНП, запити здобувачів, зміни потреб стейкхолдерів, зокрема підвищення уваги до проблем водневої енергетики та декарбонізації. Які саме наукові досягнення та практики слід використовувати у навчанні, визначається викладачами-науковцями Інституту, які є провідними експертами у своїй галузі. Про використання результатів власних наукових досліджень для оновлення змісту ОК під час онлайн зустрічі з ЕГ зазначили викладачі К. П'яних, Б. Сорока, Г. Жук, А. Сміхула. Таким чином, вимоги підкритерію 4.4 виконуються повністю.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

Інтернаціоналізація ОНП «Теплоенергетика» базується на глибокій інтеграції наукових досліджень у світовий науковий простір. Основними формами реалізації міжнародної активності для аспірантів є участь у спільних наукових проєктах та дистанційна академічна співпраця, зокрема, налагоджено взаємодію з Delft University of Technology (Нідерланди). Як зазначив під час онлайн зустрічі з ЕГ директор ІГ НАНУ Г. Жук, головними проблемами, що обмежують фізичну мобільність, є труднощі із виїздом аспірантів за кордон через воєнний стан. Ці перешкоди долаються шляхом розширення онлайн-комунікації та спільного використання спеціалізованого програмного забезпечення (OpenFOAM, SU2, Julia). Здобувачі та науково-педагогічні працівники на ОП мають постійний безоплатний доступ до провідних міжнародних інформаційних ресурсів та баз даних SCOPUS та Web of Science Core Collection. Міжнародна діяльність стимулюється через можливість безкоштовної публікації результатів досліджень у фаховому журналі Інституту «Енерготехнології та ресурсозбереження», що індексується у Scopus. Аспіранти (наприклад, Д. Невчас, М. Дяченко) оприлюднюють результати досліджень у міжнародних виданнях спільно зі своїми керівниками. До реалізації програми залучені викладачі, які є визнаними експертами у світовій науці та мають досвід керівництва міжнародними проєктами. В установі наявні діючі та успішно реалізовані спільні проєкти: проєкт Horizon Europe GR4FITE3 (керівник О. Ховавко), Україно-Британський проєкт SHERPro (керівник Г. Жук), литовсько-український грант (керівник В. Жовтянський). Міжнародні методики викладання застосовуються через імплементацію у зміст ОК результатів спільних досліджень та обговорення критеріїв підготовки з іноземними фахівцями. На ОП проводиться обов'язкове навчання за дисципліною «Іноземна мова для наукового спілкування». Програмні результати навчання (ПРНО2) та компетентності (С(Ф)КО2) вимагають від аспірантів здатності вільно презентувати та обговорювати результати наукових досліджень англійською мовою, а також глибоко розуміти фахові англійські тексти. Таким чином, вимоги підкритерію 4.5 виконуються повністю.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Повна відповідність за підкритеріями 4.1-4.5 тому, що освітній процес в Інституті газу НАН України за ОНП «Теплоенергетика» організований відповідно до вимог законодавства та базується на принципах студентоцентризму й академічної свободи. В установі застосовуються сучасні методи навчання (проблемно-орієнтоване, «завдання-орієнтоване», технологія змішаного навчання) та забезпечено доступ до унікального наукового обладнання і спеціалізованого ПЗ. Учасникам процесу своєчасно надається вичерпна інформація про цілі та критерії оцінювання через оприлюднені на офіційному вебсайті робочі програми навчальних дисциплін. Навчання нерозривно поєднане з науковими дослідженнями: більшість аспірантів працюють у профільних відділах (на 0,5 ставки) та залучені до виконання міжнародних проєктів. Зміст освітніх компонентів систематично оновлюється на основі власного наукового доробку викладачів. Рівень інтернаціоналізації підтримується через співпрацю з Delft University of Technology та постійний доступ до міжнародних наукометричних баз Scopus та WoS. Повна відповідність за всіма підкритеріями дозволяє оцінити критерій 4 рівнем В. Позитивною практикою є глибока інтеграція здобувачів у дослідницьке середовище установи через офіційне працевлаштування на наукові посади молодших наукових

співробітників та надання можливості безкоштовної публікації результатів досліджень у власному фаховому журналі «Енерготехнології та ресурсозбереження», що індексується у базі Scopus.

Недоліки

Недоліків не виявлено.

Рекомендації

Залучення закордонних вчених до проведення занять за ОНП «Теплоенергетика» на регулярній основі (мінімум 2 заняття на рік) з листопада 2026 року. Розширення практики міжнародної академічної мобільності здобувачів освіти за ОНП «Теплоенергетика» після завершення військового стану в країні.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Контрольні заходи в ІГ НАНУ сформовані безпосередньо викладачами освітніх компонентів та спрямовані на перевірку досягнення програмних результатів навчання (ПРН). В установі діє чіткий розподіл підсумкового контролю: для освітніх компонентів обсягом до 3 кредитів ЄКТС передбачено залік, понад 3 кредити – іспит. Збалансованість оцінювання ОК забезпечується через використання рейтингової системи, де підсумковий бал формується на основі різних видів робіт протягом семестру. Прозорість і зрозумілість критеріїв оцінювання досягається шляхом їх обов'язкового висвітлення в робочих програмах дисциплін, які оприлюднені на офіційному сайті ІГ НАНУ у вільному доступі (<https://gas-inst.org.ua/prohramy-navchalnykh-dystsyplin/>). Викладачі в обов'язковому порядку роз'яснюють ці критерії здобувачам освіти на першому занятті, цю інформацію було підтверджено під час онлайн зустрічей ЕГ як з викладачами, так і зі здобувачами освіти. Критерії оцінювання є конкретними та вимірюваними, охоплюючи вимоги до усних відповідей, письмових робіт, тестів, рефератів та індивідуальних завдань. У межах ОНП застосовуються різноманітні завдання, що включають як перевірку теоретичних знань (іспити, заліки), так і апробацію наукових результатів (виступи на конференціях, публікації у виданнях Scopus/Web of Science, участь у семінарах відділів). Система самоконтролю та моніторингу прогресу реалізується через звітування аспірантів про виконання індивідуального плану наукової роботи двічі на рік. Фінальною формою контролю є атестація разовою спеціалізованою вченою радою за умови публічного захисту дисертації. Процедура контрольних заходів за ОНП регламентована «Положенням про організацію освітнього процесу» (https://gas-inst.org.ua/wp-content/uploads/2026/03/regulations_on_the_organization_of_the_educational_process.pdf). Інформація про форми контролю доводиться до здобувачів поетапно: первинно – через «План навчального процесу» на сайті (https://gas-inst.org.ua/wp-content/uploads/2026/03/plan_ta_hraphik_navchalnoho_procesuna_2025-2026_navchalnyirik_rozklad_zanyat.pdf), детально – під час першої лекції з дисципліни. Установа практикує систематичний збір інформації щодо чіткості критеріїв через щорічні опитування здобувачів, отримана під час моніторингу інформація використовується для вдосконалення освітнього процесу (результати анкетування здобувачів за 2024/2026 та 2025/2026 навчальні роки були надані у відповідь на запит та розташовані на сайті НАЗЯВО). На даний час скарги щодо незрозумілості форм оцінювання або форм контрольних заходів за ОНП «Теплоенергетика» відсутні. Таким чином, вимоги підкритерію 5.1 виконуються повністю.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Форми атестації здобувачів за ОНП «Теплоенергетика» в Інституті газу НАН України повністю відповідають вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 144 Теплоенергетика для третього (освітньо-наукового) рівня, затвердженого наказом МОН № 1437 від 24.12.2021 р. Згідно зі Стандартом та положеннями освітньої програми, атестація здійснюється у формі публічного захисту дисертаційної роботи та завершується присудженням здобувачу

ступеня доктора філософії. Процедура та вимоги до атестації в ІГ НАНУ регламентуються «Положенням про організацію атестації здобувачів» (https://gas-inst.org.ua/wp-content/uploads/2025/08/polozhennia_pro_orhanizatsiuiu_atestatsii_zdobuvachiv.pdf). Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, результати якого становлять оригінальний внесок у теплоенергетику; її публічний захист дозволяє встановити набуття здобувачем компетентностей 8 рівня НРК та досягнення всіх визначених програмою ПРН. Власні форми атестації, окрім передбачених Стандартом, установою не додавалися, проте встановлені суворі вимоги до кваліфікаційної роботи (обсяг 4,5-7 авторських аркушів, обов'язкова перевірка на плагіат) гарантують надійність оцінювання результатів навчання. Прогрес здобувача додатково контролюється через публічну презентацію наукових результатів на засіданні відділу за 9 місяців до завершення навчання. В ІГ НАНУ для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти єдиний державний кваліфікаційний іспит (ЄДКІ) не запроваджений. Контроль якості навчання натомість забезпечується через систему внутрішнього моніторингу та атестацію наукових співробітників, яку проходять аспіранти, що працюють за сумісництвом. Атестація проводиться відкрито і публічно, а повна інформація про захисти, включаючи тексти дисертацій та відгуки опонентів, оприлюднюється на офіційному сайті установи (<https://gas-inst.org.ua/zahyst-dysertacij/>). Таким чином, вимоги підкритерію 5.2 виконуються повністю.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедура проведення контрольних заходів в ІГ НАНУ регламентована «Положенням про організацію освітнього процесу» (https://gas-inst.org.ua/wp-content/uploads/2026/03/regulations_on_the_organization_of_the_educational_process.pdf). Контроль наукової складової здійснюється через обов'язкове звітування аспірантів про виконання індивідуального плану наукової роботи двічі на рік, результати якого обговорюються на засіданнях семінарів профільних відділів та засіданнях Вченої ради. Прикладом реалізації контролю на етапі вступу є фаховий іспит, де кожен вступник самостійно обирає білети. Доступність нормативних документів для ЗО та викладачів забезпечується через їх оприлюднення на офіційному сайті установи у розділі «Документи, якими регулюється освітньо-науковий процес» (<https://gas-inst.org.ua/dokumenty-polozhennya-yakumu-rehulyuyetsya-osvitno-naukovyj-protses/>). Крім того, опис процедур та критеріїв оцінювання міститься безпосередньо у РП дисциплін, які є доступними у вільному режимі ще до моменту вступу. Додаткове роз'яснення правил контролю викладачі надають на першому занятті з кожної дисципліни, що було підтверджено всіма учасниками освітнього процесу під час онлайн зустрічей з ЕГ. Об'єктивність та неупередженість екзаменаторів гарантується суворим дотриманням принципів «Положення про академічну доброчесність» (https://gas-inst.org.ua/wp-content/uploads/2025/08/polozhennia_pro_akademichnu_dobrochesnist.pdf). В ІГ НАНУ популяризуються норми Етичного кодексу ученого України, зокрема заборона будь-якої неправомірної винагороди від аспірантів за проведення занять чи консультацій. Кінцева атестація ЗО проводиться разовими спеціалізованими вченими радами у формі відкритого та публічного захисту дисертації. Для запобігання та врегулювання конфлікту інтересів в установі діє «Положення про врегулювання конфліктних ситуацій» (https://gas-inst.org.ua/wp-content/uploads/2025/08/polozhennia_pro_vrehulivannia_konfliktnykh_sytuatsii.pdf). Додатково функціонує система запобігання корупції, що контролюється відповідною уповноваженою особою. Здобувачі під час онлайн зустрічі з ЕГ зазначили, що вони ознайомлені з процедурою врегулювання конфлікту інтересів. За весь час реалізації ОНП випадків виникнення конфліктних ситуацій або порушень об'єктивності викладачів не зафіксовано. Процедури оскарження результатів контрольних заходів також регламентовані п. 5 «Положення про врегулювання конфліктних ситуацій». Порядок повторного проходження випробувань та ліквідації заборгованості визначається «Положенням про ліквідацію академічної заборгованості» (https://gas-inst.org.ua/wp-content/uploads/2025/08/polozhennia_pro_likvidatsiuiu_akademichnoi_zaborhovanosti.pdf). Здобувачі освіти під час онлайн зустрічі з ЕГ підтвердили свою обізнаність щодо процедури оскарження результатів та повторного проходження контрольних заходів. На даний момент практичні приклади подання апеляцій здобувачами на даній ОП відсутні. Таким чином, вимоги підкритерію 5.3 виконуються повністю.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Політика, принципи та правила дотримання академічної доброчесності в Інституті газу НАН України нормативно закріплені у «Положенні про академічну доброчесність» (https://gas-inst.org.ua/wp-content/uploads/2025/08/polozhennia_pro_akademichnu_dobrochesnist.pdf). Установа активно популяризує ці норми, імплементуючи їх у культуру якості через ознайомлення учасників освітнього процесу з «Етичним кодексом ученого України». Зокрема, під час лекцій та засідань Вченої ради наголошується на неприпустимості плагіату, фальсифікації даних та отриманні неправомірних доходів від аспірантів, цю інформацію підтверджено здобувачами освіти та викладачами під час онлайн зустрічей з ЕГ. Основним технологічним рішенням для протидії порушенням

є обов'язкова перевірка на оригінальність матеріалів дисертацій, наукових публікацій та навчально-методичних праць за допомогою відповідного ПО. ІГ НАНУ має можливість перевірки кваліфікаційної роботи здобувача ступеня доктора філософії на плагіат в Державній науково-технічній бібліотеці України (посилання на сторінку ДНТБ <https://dntb.gov.ua/news/unicheck>) або з використанням програми антиплагіату StrikePlagiarism, що на даний час використовується в НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського» (на основі договору з в НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського» щодо співпраці, наданого на запит ЕГ). База кваліфікаційних робіт формується шляхом обов'язкового розміщення дисертацій після захисту в Науково-технічній бібліотеці Інституту. Заходи реагування та види академічної відповідальності визначені у п. 5.3 «Положення про академічну доброчесність». Для здобувачів передбачено такі форми відповідальності: повторне проходження контрольних заходів чи освітнього компонента; відмова у призначенні стипендії; відрахування з аспірантури; зняття дисертації з розгляду без права повторного захисту. Для наукових керівників та викладачів передбачено можливість позбавлення права здійснювати керівництво або викладати у разі вчинення ними порушень. За весь час реалізації ОНП «Теплоенергетика» факти порушення академічної доброчесності здобувачами або викладачами не зафіксовані. Таким чином, вимоги підкритерію 5.4 виконуються повністю.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Повна відповідність за підкритеріями 5.1-5.4 тому, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання в Інституті газу НАН України за ОНП «Теплоенергетика» є чіткими, прозорими та оприлюдненими заздалегідь у робочих програмах навчальних дисциплін. Система оцінювання базується на рейтинговому підході, а розподіл підсумкового контролю (іспит чи залік) залежить від обсягу кредитів ЄКТС. Форми атестації здобувачів (публічний захист дисертації) повністю відповідають вимогам Стандарту вищої освіти зі спеціальності 144 «Теплоенергетика» для третього (освітньо-наукового) рівня. В ІГ НАНУ визначено чіткі правила проведення контрольних заходів, включаючи наукову складову (звітування двічі на рік), та встановлено процедури оскарження результатів і врегулювання конфлікту інтересів. В Інституті визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності. Повна відповідність за всіма підкритеріями дозволяє оцінити критерій 5 рівнем В.

Недоліки

Недоліків не виявлено.

Рекомендації

Продовжити практику системного інформування та популяризації норм академічної доброчесності через проведення тематичних доповідей на засіданнях Вченої ради та семінарах відділів на початку кожного навчального року.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

При вивченні матеріалів АС та додатку 2 до ВС, а також спілкуванні з фокус-групами академічної спільноти встановлено, що всі викладачі на ОП мають науковий ступінь і вчене звання. Кількісно ОНП забезпечена згідно вимогам до кадрового складу. ЕГ перевірила відповідність кваліфікаційних спроможностей викладачів в контексті ОК, що ними забезпечуються (п.35-37 Ліцензійних умов «згідно Постанови Кабінету Міністрів України №365 від 24 березня 2021 року, див. додаток 2 до ВС), невідповідності не виявлено. Кадровий склад даної ОНП - це викладачі Жук Г. В., Сігал І. Я., Нікітін Є. Є, П`яних К. Є., Туз В. О., Сорока Б. С., Жовтянський В.А., (доктори наук), Сміхула А. В., Марасін О. В., Собченко В. В., Стратівнов Є. В., Сидоренко С В., Ховавко О. І. (кандидати наук), тобто з них 7 докторів наук, 6 кандидатів наук. Колектив викладачів – це переважно відомі вчені в Україні і світі, з них є чл.-кор. НАН України. Викладачі на ОНП є професіоналами в галузі, вони мають багаторічний досвід викладання аналогічних ОК, проводять актуальні наукові дослідження та публікуються у вітчизняних і міжнародних фахових

журналах, а також активно беруть участь у наукових міжнародних конференціях (переважна кількість викладачів має необхідні публікації за останні 5 років). Серед НПП до викладання залучений Туз В. О. (д.т.н. проф. з НТУУ «КПі» ім. Ігоря Сікорського»). НПП має не менше 2 докторів наук для забезпечення наукового керівництва аспірантами. Усі викладачі відповідають вимогам Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Під керівництвом/консультуванням викладачів Інституту було захищено велику кількість дисертаційних робіт здобуття наукових ступенів кандидата технічних наук/доктора філософії та докторів технічних наук з профілю ОНП. Викладачі інституту також входять до спеціалізованих вчених рад по отриманню наукових ступенів докторів наук та разових рад по захисту докторів філософії. Таким чином викладачі, залучені до реалізації ОНП, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством. Таким чином вимоги п.критерію 6.1 виконуються повністю

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Конкурсний відбір викладачів здійснюється згідно п.5.2 «Положення про конкурсний відбір науково-педагогічних працівників, рейтингування та підвищення кваліфікації», посилання: <https://gas-inst.org.ua/dokumenty-polozhennya-yakymu-rehulyuetsya-osvitno-naukovyj-protses/>. Висунення кандидатур до конкурсного відбору здійснює керівництво ІГ, завідувачі відділів, колегіальні органи – Вчена рада, Рада молодих учених, профспілкова організація. Особи, які самостійно претендують на призначення НПП (викладачем аспірантури за ОНП), мають право на самовисунення. Відповідно до п.5.1. Конкурсний відбір на призначення НПП (викладачів за ОНП) проводиться серед осіб, які мають наукові ступені та/або вчені звання, працюють у напрямі, відповідному до профілю Інституту та є, як правило, науковими співробітниками Інституту на постійній основі або за сумісництвом. Таким чином забезпечується потрібний рівень їхнього професіоналізму. Всі науково-педагогічні працівники є фаховими цитованими науковцями, більшість з яких мають досвід керівництва аспірантами, а також деякі додатково є викладачами у інших закладах вищої освіти, наприклад, д.т.н. К.Є. П'яних, Туз В. О. (НПП, д.т.н. проф. з НТУУ «КПі» ім. Ігоря Сікорського»). Таким чином вимоги п.критерію 6.2 виконуються повністю

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

Всі викладачі фахових дисциплін на ОНП є відомими професіоналами-практиками та експертами галузі галузі. Переважна більшість з них працює в профільних відділах ІГ і займаються практичними питаннями науки в галузі теплоенергетики. Наприклад Жовтянський Віктор Андрійович, провідний фізик-теоретик світового рівня, доктор фіз.-мат. наук, професор (дослідження фізичних властивостей низькотемпературної плазми дугового та жевріючого газових розрядів. Розробка плазмових та у розплавах сполук лужних металів технологій конверсії вуглецевмісної сировини. Плазмові технології модифікації поверхні конструкційних матеріалів. Переробка твердих побутових відходів та виробництво альтернативних палив; знешкодження токсичних та небезпечних відходів. Моделювання процесів перенесення випромінювання та його впливу на термодинамічний стан плазми. Загальні питання енергозбереження та поводження з відходами), член-кореспондент НАН України, h-індекс 7; Жук Геннадій Віліорович (розробка ресурсозберігаючих технологій і устаткування промислової підготовки, переробки, зрідження та транспорту природного газу; використання природного газу, біогазу, шахтного метану та нафтового газу як моторного палива для двигунів внутрішнього згоряння на транспорті та автономних енергетичних установках; утилізація біогазу різного походження; розробка програмних комплексів розрахунку термодинамічних властивостей вуглеводнів та їх сумішей; технології утворення та дисоціації газових гідратів), провідний експерт в області газових технологій доктор технічних наук, професор, член-кореспондент НАН України, h-індекс 4; Сорока Борис Семенович, д.т.н., професор (розробки в галузі теорії, методів фізичного, математичного та комп'ютерного моделювання переносу маси, енергії та імпульсу у високотемпературних установках в т.ч. в умовах хімічно реагуючого середовища або/та одночасного перебігу процесів горіння. Розробка методів розрахунку, створення та впровадження в промисловість нових енергоефективних конструкцій теплообмінних апаратів. Розробки в галузі сучасної теорії горіння, теплової теорії паливних печей та методів їх розрахунку та створення нових і удосконалення існуючих конструкцій для теплової обробки металевих та неметалевих матеріалів). На кафедрі викладають відомі фахівці з ЗВО - Туз В. О. («нанотехнології та наноматеріали») та Степанюк А.Р. (керівник навчально-педагогічної практики) з НТУУ «КПі» ім. Ігоря Сікорського». Таким чином вимоги п.критерію 6.3 виконуються повністю

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

При вивченні матеріалів АС, а також спілкуванні з фокус-групами перевірено, що ІГ приділяє увагу професійному розвитку викладачів через підвищення кваліфікації за рахунок виконання міжнародних проєктів та стажуванні. Викладачі беруть участь у освітніх проєктах у форматі вебінарів або онлайн семінарів. Наприклад, вебінарах Web of Science від компанії Clarivate Analytics. Приклади викладачів, які є керівниками спільних міжнародних проєктів: 1. Ховавко О.І., кандидат технічних наук, старший дослідник, є керівником проєкту Horizon Europe GR4FITE3 від

Інституту газу НАН України, що об'єднує зусилля 10 організацій-партнерів із шести європейських країн із залученням як промислових, так і наукових кіл. 2. Жовтянський В. А., доктор фіз.-мат. наук, професор, член-кореспондент НАН України отримав грант на реалізацію проекту «Очищення ґрунту, забрудненого внаслідок військових дій, за допомогою плазмових технологій у повоєнній Україні» у рамках Програми двосторонньої співпраці між Литвою та Україною в галузі науки та технологій на 2026-2027 роки. 3. Жук Г. В., доктор технічних наук, професор, член-кореспондент НАН України є керівником спільного Україно-Британського проекту СНЕPro: «Підвищення ефективності біогазової електростанції шляхом комплексного виробництва CO₂, тепла та електроенергії». В ІГ стимулюється є преміювання найкращих працівників по результатам календарного року, з урахуванням опитування аспірантів. А також до викладачів дисциплін на Вчених радах доводиться інформація, що розвиток їх викладацької майстерності дозволить якісніше підготувати наукові кадри, які допоможуть підтримувати чи навіть розвивати наукові школи Інституту газу НАН України. Є «Положення про конкурсний відбір науково-педагогічних працівників, рейтингування та підвищення кваліфікації», посилання: <https://gas-inst.org.ua/dokumenty-polozhennya-yakumu-rehulyuyetsya-osvitno-naukovuj-protses/> де результати рейтингування враховуються у доборі викладачів на ОНП та їх матеріального і морального заохочення для підвищення педагогічної майстерності. Таким чином вимоги п.критерію 6.4 виконуються повністю

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Повна відповідність підкритеріям 6.1-6.4, а саме: кваліфікація НПП, які забезпечують дану ОНП не викликає сумніву, процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються, залучення професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу; сприяння інституту щодо професійного розвитку викладачів по результатам рейтингово оцінювання. Відповідно це дає можливість ЕГ оцінити ОНП за Критерієм 6 рівнем відповідності «В».

Недоліки

Недоліків не виявлено

Рекомендації

У перспективі 2-3 років розглянути питання щодо залучення випускників аспірантури, які захистили дисертації, брали участь у міжнародних проектах, для провадження цієї ОНП з ціллю її розвитку.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

Під час візиту 09 квітня 2026 року за допомогою платформи zoom ЕГ оглянула матеріально-технічну базу ІГ НАНУ. Інститут має потужну лабораторну базу, комп'ютерну лабораторію з ПЕОМ та доступом до мережі Інтернет та навчальні приміщення для аспірантів та викладачів, в яких забезпечено належні умови навчання. Для викладачів та аспірантів є окреме місце в навчальних приміщеннях для прийому їжі та перепочинку. Інститут має укриття на нульовому поверсі. Лабораторна база Інституту газу включає в себе значний перелік як великих, стаціонарних установок, так і допоміжного переносного устаткування та приладів. Деякі лабораторні установки знаходяться у внутрішньому дворі Інституту газу, що обумовлено їх призначенням в реальному використанні подібних установок. Перелік лабораторного обладнання включає: калориметр, стенд імітації роботи парового котла, газовий хроматограф, газоаналізатор, кінетична установка (автоматизована), система утилізації особливо небезпечних відходів, установка для вирощування вуглецевих нанотропів, установка для дослідження впливу водню на матеріали газопроводів; установка для дослідження піролізного газу, пальники, стенд для вивчення теплообмінних процесів тощо. Основне лабораторне обладнання інституту наведене за посиланням <https://gas-inst.org.ua/innovatsiyi/>. Під

час огляду матеріально-технічної бази Інституту газу заступник директора з наукової роботи Сміхула Анатолій Володимирович демонстрував комп'ютерну лабораторію та зазначив, що в процесі навчання використовується безоплатне програмне забезпечення, яке входить до складу Ubuntu Linux. Освітній процес за даною ОП також забезпечується бібліотекою інституту. Бібліотеку інституту демонструвала завідувачка науково-технічної бібліотеки ІГ НАНУ Пенкіна Валентина Василівна. Пані Валентина розказала про можливість роботи з літературою в залі бібліотеки та взяття її на певний період за записом, наголосила щодо можливості замовлення необхідної літератури з бібліотеки Вернадського. Також пані Валентина при відповіді на питання ЕГ зазначила, що бібліотечні фонди на постійній основі не поповнюються періодичними друкованими виданнями через обмежене фінансування. Програми навчальних дисциплін розміщені на сайті інституту і є доступними аспірантам за посиланням <https://gas-inst.org.ua/prohramy-navchalnykh-dystsyplin/>. Документообіг та доступ для здобувачів до навчально-методичних матеріалів зі слів викладачів та аспірантів забезпечується через особисті телефонні контакти, при особистих зустрічах з викладачами або науковим керівником, за допомогою месенджерів та шляхом е-мейл розсилок. Власного гуртожитку, як з'ясувалося під час спілкування з різними фокус-групами, ІГ НАНУ не має, але за потреби аспірантам надають місце в територіально найближчому гуртожитку, що належить Національній академії наук України. Вимоги підкритерію 7.1 виконуються повністю.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

Доступ до описаних у пункті 1 ресурсів та навчально-методичних матеріалів є безоплатним для викладачів і аспірантів Інституту газу. Доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів інституту регламентується документом «Положення про організацію освітнього процесу Інституту газу Національної академії наук України» (https://gas-inst.org.ua/wp-content/uploads/2026/03/regulations_on_the_organization_of_the_educational_process.pdf). Здобувачі мають можливість користуватися лабораторною базою інституту, бібліотекою, навчальними приміщеннями, комп'ютерною лабораторією, укриттям, гуртожитком за потреби. Аспіранти мають доступ до плану, графіку навчального процесу та розкладу занять за посиланням https://gas-inst.org.ua/wp-content/uploads/2026/03/plan_ta_hraphik_navchalnoho_procesuna_2025-2026_navchalnyirik_rozklad_zanyat.pdf або можуть отримати цю інформацію за запитом на е-mail чи під час звернення до наукового керівника. Єдиного доступу до якогось середовища з розміщеними всіма навчально-методичними матеріалами по дисциплінам членам ЕГ не було продемонстровано. На сайті Інституту газу аспіранти можуть ознайомитися з захищеними в інституті дисертаціями за 2015-2024 роки за посиланням: <https://gas-inst.org.ua/zahyst-dysertaczij/>. В Інституті газу є співробітник, який відповідає за доступ здобувачів та викладачів до Scopus, Web of science та інших баз даних: Комиш Дмитро Віталійович, уповноважена особа з питань доступу до Scopus, Web of science та інших баз даних Пан Дмитро під час візиту ЕГ зазначив, що всебічно допомагає аспірантам та викладачам з доступом до наукометричних баз даних, за потреби надає роз'яснення, а також збирає інформацію про наукові публікації аспірантів та викладачів у Web of Science та Scopus. ІГ НАНУ має безкоштовний доступ до електронних інформаційних ресурсів Web of Science та Scopus, наданий державною науково-технічною бібліотекою України за дорученням МОН України. Вимоги підкритерію 7.2 виконуються повністю.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

Освітнє середовище інституту є безпечним для життя і здоров'я, що регламентується Статутом Інституту газу (https://gas-inst.org.ua/wp-content/uploads/2023/06/statut_instytutu_hazu_nanu.pdf). Приміщення інституту відповідають санітарним нормам і правилам, наявне обладнане легко доступне укриття. На вході в корпус інституту є пропускна система та охорона, що забезпечує додаткову безпеку співробітникам інституту та аспірантам. Штат інституту має багато інженерів, техніків та технологів, які дбають про справність та безпечність лабораторного устаткування, і в основному закріплені за певними лабораторіями, стендами або аудиторіями. В інституті є служба з питань пожежної безпеки, служба з питань цивільного захисту, служба головного енергетика та механіка. В інституті дотримуються вимог щодо проведення інструктажів з охорони праці та пожежної безпеки для співробітників, науково-педагогічних працівників та аспірантів. Вимоги підкритерію 7.3 виконуються повністю.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

Під час зустрічей і аспіранти, і викладачі, і керівництво інституту наголошували на тісному контакті та результативному співробітництві аспірантів з науковими керівниками та викладачами. Кількість аспірантів, що зараз навчається в Інституті газу невелика, отже контактувати та плідно співпрацювати виходить доволі легко. Основні взаємодії підтримуються через наукових керівників аспірантів. Всебічну підтримку аспірантам в процесі навчання надає за потреби Рада молодих вчених. Як зазначила на зустрічах з ЕГ голова Ради молодих вчених ІГ

НАНУ Марія Остапчук, вона займається вирішенням різних питань та проблем аспірантів. Пані Марія проводить опитування аспірантів щодо задоволеності освітнім процесом, результати якого отримує у вигляді зведених не персоніфікованих даних та надає їх керівництву інституту. Наявність звернень від аспірантів щодо конфліктних ситуацій, сексуальних домагань в інституті пані Марія заперечувала. ЕГ дійшла висновку, що за даним підкритерієм ОНП відповідає повністю.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Керівництво та менеджмент Інституту газу на зустрічах з членами ЕГ зазначили, що наразі в інституті серед аспірантів немає осіб з особливими освітніми потребами. Під час огляду будівлі Інституту газу встановлено, що вхід в інститут має східці, але пандусу для потрапляння в інститут осіб на кріслі колясному немає. Як зазначив заступник директора Сміхула Анатолій інститут планує встановлення розкладного пандусу, але наразі за потреби допомагати особі з особливими освітніми потребами потрапити в будівлю інституту та переміщатися по ньому може один з охоронців інституту. На сайті інституту є інформація щодо супроводу осіб з особливими освітніми потребами за посиланням <https://gas-inst.org.ua/wp-content/uploads/2023/06/umovy-dostupnosti-zakladu-osvity-dlya-navchannya-osib-z-osoblyvymy-osvitnimy-potrebamy.pdf>. В будівлі є ліфт, що полегшує переміщення на високі поверхи інституту. Потрапляння особи з особливими освітніми потребами в укриття можливе тільки при допомозі супроводжуючого охоронника через відсутність пандусів. За цим підкритерієм ЕГ встановила часткову відповідність вимогам.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В 2025 році в інституті розробили Положення про врегулювання конфліктних ситуацій (https://gas-inst.org.ua/wp-content/uploads/2025/08/polozhennia_pro_vrehulivannia_konfliktnykh_sytuatsii.pdf), яке регламентує порядок дій при настанні конфліктної ситуації. Під час зустрічі з керівництвом та менеджментом інституту всі заперечували наявність випадків цькування, дискримінації, сексуальних домагань та взагалі конфліктних ситуацій. Викладачі й аспіранти вважали їх появу неможливою, хоча аргументувати, чому вони в цьому впевнені, не змогли. Голова Ради молодих вчених ІГ НАНУ Марія Остапчук зазначила, що інформує аспірантів щодо вирішення конфліктних ситуацій. Аспіранти знають про документи, що регламентують процедуру вирішення конфліктних ситуацій. Вимоги підкритерію 7.6 виконуються повністю.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ЕГ вважає, що за критерієм 7 Інститут газу відповідає оцінці В. Позитивною практикою є можливість користуватися для проведення наукових досліджень потужною лабораторною базою інституту, робота якої підтримується та контролюється кваліфікованими спеціалістами.

Недоліки

До недоліків можна віднести відсутність пандусів для осіб з особливими освітніми потребами, відсутність єдиного доступу до навчально-методичних матеріалів по дисциплінах програми, факт слабого поповнення бібліотечних фондів інституту.

Рекомендації

1. Вирішити питання з вільним доступом до будівлі та укриття для осіб з особливими освітніми потребами (накладні пандуси, спеціальний в'їзд з вулиці тощо). 2. Зробити єдиний електронний простір з навчально-методичними матеріалами по дисциплінам для аспірантів.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Після отримання зауважень і рекомендацій за даним підкритерієм під час проходження акредитаційної експертизи в листопаді 2024 року, Інститут газу виконав їх. На сайті в окремому архіві оприлюднені всі освітньо-наукові програми (<https://gas-inst.org.ua/arkhiv-osvitno-naukovykh-prohram/>); розроблене «Положення про удосконалення освітньо-наукової програми (ОНП) Інституту газу Національної академії наук України» (https://gas-inst.org.ua/wp-content/uploads/2025/08/polozhennia_pro_udoskonalennia_osvitno-naukovoi_programy_onp.pdf). Останній раз освітньо-наукову програму оновлювали в 2025 році після проходження акредитаційної експертизи в листопаді 2024 року, отримання рекомендацій та зауважень та з урахуванням потреб стейкхолдерів. Перегляд ОНП відбувається щорічно на початку навчального року, оновлення ОНП відбувається за встановлення його доцільності. Отже, ЕГ пересвідчилась у відповідності даного підкритерію вимогам.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Голова ради молодих вчених пані Марія Остапчук під час зустрічі із ЕГ пояснила, що проводить опитування аспірантів в усній та письмовій формі, результати цих опитувань вона систематизує та надає заступнику директора. Потім результати обговорюються в порядку денному на засіданні Вченої ради інституту. При прийнятті рішення щодо доцільності та актуальності відбувається оновлення ОНП. ЕГ дійшла висновку, що за даним підкритерієм ОНП відповідає вимогам повністю.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

В процесі розмови зі стейкхолдерами встановлено, що свої зауваження вони передають дирекції Інституту газу в основному в усній формі, при особистих контактах з викладачами та менеджментом інституту. На сайті Інституту газу представлені рецензії та відгуки від стейкхолдерів щодо ОНП (<https://gas-inst.org.ua/retsenziyi-vidhuky/>). На сайті також є окрема сторінка для співпраці зі стейкхолдерами - Платформа для спілкування зі стейкхолдерами (<https://gas-inst.org.ua/platforma-dlya-spilkuвання-iz-stejkholderami-z-pytan-udoskonalennya-ta-onovlennya-osvitno-naukovoi-programy/>). Стейкхолдери не підтвердили під час зустрічей, що користувалися цією платформою, не підтвердили запрошень на гостьові лекції до аспірантів тощо. Але зауважили, що вважають усні комунікації доволі ефективними та зацікавлені в актуальності ОНП. Інститут газу має договори з провідними ВНЗ міста Києва щодо проходження навчально-педагогічної практики аспірантами, що дає змогу додатково контактувати зі стейкхолдерами та розвивати педагогічну майстерність аспірантів. На думку ЕГ, участь стейкхолдерів у періодичному перегляді ОНП потребує формалізації – оформлення зауважень та рекомендацій.

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

Основним роботодавцем для випускників установи є сам Інститут газу. Загалом керівництво та менеджмент Інституту газу зауважили на зустрічах з ЕГ, що зацікавлені в своїх же випускниках як можливих майбутніх працівниках установи, але й тримають зв'язок з випускниками щодо їх кар'єрного шляху та задля взаємовигідної співпраці. На зустрічі зі стейкхолдерами були присутні представники «зовнішніх» роботодавців Олег Ярошенко (ДП «Державна паливна компанія «МАСМА» Міністерства енергетики України»), Олександр Дутка (ГО «Асоціація інженерів енергетики України»), Костянтин Предун (КНУБА). Пан Олег зазначив, що має договори з випускниками ОНП в рамках проектної роботи. Також він надав дані по трьох випускниках, задіяних в проектній роботі ДП «Державна паливна компанія «МАСМА» Міністерства енергетики України»: Сергій Костриця, Сергій Крушевич, Олексій Вербовський. Пан Олександр відмітив позитивну співпрацю та затребуваність випускників Інституту газу. Пан Костянтин завірив, що теж має зацікавленість в сумісній науковій роботі та в можливій подальшій роботі випускників інституту в КНУБА. Підкритерій 8.4 відповідає вимогам.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

Рекомендації, надані ЕГ (Звіт ЕГ за листопад 2024 р. https://gas-inst.org.ua/wp-content/uploads/2025/08/expert_group_report_2613-as-24.pdf) та ГЕР (Протокол №2(74) від 28.01.2026р. https://gas-inst.org.ua/wp-content/uploads/2025/08/decision_based_on_the_result_of_the_review_2613-as-24.pdf) щодо розробки положень про систему внутрішнього забезпечення якості освіти та положення з процедурами розроблення, затвердження, моніторингу або періодичного перегляду освітньо-наукової програми ІГ виконав. Наразі система забезпечення якості освіти в Інституті газу виконує свої функції шляхом проведення опитувань зацікавлених сторін та винесення результатів опитувань на розгляд Вченої ради інституту. Контакт з аспірантами відбувається через наукових керівників та голову Ради молодих вчених. ЕГ встановила, що в Інституті газу проводять опитування аспірантів щодо змісту ОНП та повноцінності підготовки здобувачів в Інституті газу. Приклад результатів опитування ЕГ отримала у відповідь на запит до установи під час проведення акредитаційної експертизи. У відомостях самооцінювання зазначено та при зустрічах засвідчено аспірантами, що приймаються до уваги й усні їх рекомендації. Стейкхолдери передають інформацію через викладачів та заступника директора, а також шляхом надання рецензій та відгуків на ОНП. Остаточне рішення щодо перегляду ОНП приймає Вчена рада інституту. ЕГ дійшла висновку, що за даним підкритерієм ОНП відповідає вимогам.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Інститут газу врахував всі надані на попередній акредитації зауваження та рекомендації при оновленні ОНП в 2025 році. ОНП була переглянута і оновлена та враховує зауваження, що були зроблені під час попередньої акредитації ОНП (Акредитаційна справа № 2613/АС-24: <https://gas-inst.org.ua/akredytatsijna-sprava-%E2%84%96-2613-as-24/>), протокол №10 від "30" вересня 2025 року та вводиться в дію з 1 жовтня 2025 року. Оновлення ОНП відбулося на основі рекомендацій та пропозицій зроблених експертною групою, експертного висновку галузевої експертної ради та Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти попередньої акредитації ОНП; накопичення нових наукових знань; освітніх підходів; доступності сучасного лабораторного обладнання; зміни потреб стейкхолдерів. Після проходження попередньої акредитаційної експертизи ЕГ та ГЕР рекомендували Інституту газу розробити до 30.06.2025 р. положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти та положення з процедурами розроблення, затвердження, моніторингу або періодичного перегляду ОНП, а також надали рекомендації щодо запровадження практики оприлюднення недоліків ОНП, плану їх усунення, зауважень, наданих здобувачами та стейкхолдерами. Під час поточної акредитаційної експертизи встановлено, що Інститут газу розробив зазначені документи: «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності» (https://gas-inst.org.ua/wp-content/uploads/2026/03/polozhennia_pro_systemu_vnutrishnoho_zabezpechennia_yakosti_osvitnoi_dialnosti.pdf) та «Положення про удосконалення освітньо-наукової програми (ОНП)» (https://gas-inst.org.ua/wp-content/uploads/2025/08/polozhennia_pro_udoskonallennia_osvitno-naukovoi_prohramy_onp.pdf). Обидва документи схвалені рішенням Вченої ради ІГ НАНУ та затверджені директором інституту дещо пізніше рекомендованого терміну - 14 серпня 2025 року. ЕГ не знайшла підтвердження виконання рекомендації щодо впровадження практики оприлюднення недоліків ОНП, плану їх усунення, опису реагування на зауваження здобувачів та стейкхолдерів. ЕГ рекомендує Інституту газу активізувати роботу щодо висвітлення отриманих зауважень, рекомендацій та побажань до ОНП з оприлюдненням плану їх усунення на сайті установи.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

У ВС Інститут газу акцентує на тому, що якість вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, в першу чергу, передбачає, якість виконання і опублікування досліджень в наукових виданнях. Лабораторна база, досвідчені викладачі та наукові керівники мають змогу забезпечити в установі формування культури якості освіти. Вимоги підкритерію 8.7 виконуються повністю.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Підкритерій 8.2 частково відповідає вимогам, але загалом Критерій 8 відповідає рівню В. Рекомендації та зауваження, надані при попередній акредитації, враховані Інститутом газу, неточності в основному виправлені.

Недоліки

Стейкхолдери не залучаються до гостьових лекцій для аспірантів, круглих столів тощо. Взаємодія зі стейкхолдерами відбувається в основному на рівні особистих контактів.

Рекомендації

На думку ЕГ, участь стейкхолдерів у періодичному перегляді ОНП потребує формалізації – оформлення зауважень та рекомендацій.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

На сайті Інституту газу у вільному доступі оприлюднено документи, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу (<https://gas-inst.org.ua/dokumenty-polozhennya-yakymy-rehulyuyetsya-osvitno-naukovyj-protses/>, <https://gas-inst.org.ua/orhanizatsiia-ta-zabezpechennia-osvitnoho-protsesu/>) наявні: Положення про організацію освітнього процесу, Положення про приймальну комісію, Положення про освітньо-наукову програму, Положення про організацію атестації здобувачів, Концепція освітньої діяльності Інституту газу НАН України на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти на 2025-2028 рр, Положення про визнання результатів неформальної та інформальної освіти, Положення про вибіркові освітні компоненти, Положення про академічну доброчесність; Положення про аспірантуру, Положення про Вчену раду, Положення про врегулювання конфліктних ситуацій, Положення про конкурсний відбір науково-педагогічних працівників, рейтингування та підвищення кваліфікації; Положення про ліквідацію академічної заборгованості; Положення про науково-дослідницьку та навчально-педагогічну практики; Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності; Положення про удосконалення освітньо-наукової програми (ОНП); Положення про уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції в ІГ; акредитаційні справи ІГ НАНУ, Правила прийому, інформація щодо оновлення ОНП. Під час зустрічей з членами ЕГ аспіранти наголошували про інформованість щодо своїх прав та обов'язків, заперечували складнощі при оформленні документації при вступі до Інституту газу. Вказували, що оприлюднені документи є доступними для них та зрозумілими. Підкритерій 9.1 відповідає вимогам.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Проєкти ОНП 2024 та 2025 року вступу розміщено наприкінці списку документів за посиланням: <https://gas-inst.org.ua/orhanizatsiia-ta-zabezpechennia-osvitnoho-protsesu/>. Кожен проєкт ОНП розміщено більше, ніж за місяць до дати затвердження. В проєктах та на їх сторінках відсутня інформація щодо те, яким чином можна надавати пропозиції та зауваження (офіційна пошта, е-мейл тощо), не вказано також термін прийому цих зауважень та пропозицій. Загалом, підкритерій 9.2 відповідає вимогам.

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

На сайті Інституту газу наявні всі редакції ОНП, включно з проєктами (<https://gas-inst.org.ua/orhanizatsiia-ta-zabezpechennia-osvitnoho-protsesu/>), програми навчальних дисциплін (<https://gas-inst.org.ua/prohramy-navchalnykh-dystsyplin/>), план та графік навчального процесу (https://gas-inst.org.ua/wp-content/uploads/2026/03/plan_ta_hraphik_navchalnoho_procesuna_2025-2026_navchalnyirik_rozklad_zanyat.pdf). ЕГ вважає, що оприлюдненої інформації про освітню програму достатньо для інформування суспільства та зацікавлених сторін

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Зауваження, надані ЕГ при проведенні акредитаційної експертизи в 2024 році, виконані Інститутом газу. За критерієм 9 дана ОНП цілком відповідає акредитаційним вимогам.

Недоліки

Недоліком є відсутність інформації про канал комунікації та кінцеві терміни надання зауважень та пропозицій з боку стейкхолдерів після оприлюднення проєкту ОНП на сайті інституту.

Рекомендації

Пропонуємо розглянути можливість при оприлюдненні проєкту ОНП на сайті інституту вказувати канал комунікації та кінцеві терміни надання зауважень та пропозицій.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

Аспіранти при вступі до аспірантури обирають бажаний напрямок досліджень, виходячи з особистих професійних інтересів, готують наукове обґрунтування обраної теми роботи у формі реферату. Протягом навчання аспіранти можуть обирати вибіркові дисципліни виходячи з теми наукового дослідження та інтересів. Дисципліни циклу професійної підготовки логічно пов'язані між собою та вивчають сучасні тенденції в теплоенергетиці. Практична підготовка включає в себе науково-дослідницьку та науково-педагогічну практику, які дають змогу набуття практичних навичок застосування знань та набуття педагогічної майстерності для майбутнього викладання в ВНЗ. ЕГ переконатися, що зміст ОНП забезпечує повноцінну підготовку аспірантів до розв'язання комплексних проблем в професійній, науковій та викладацькій діяльності. За підкритерієм 10.1 встановлено повну відповідність.

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

Перевірено, що наукові дослідження аспірантів здійснюються в рамках тематик, над якими працюють наукові керівники, які в свою чергу відповідають напрямкам досліджень наукових Відділів ІГ НАН України. Тематика досліджень наукових відділів (керівників) приведена на сайті ІГ <https://gas-inst.org.ua/dyrekcziaa-ta-naukovi-viddily/>. Затверджені напрямки досліджень Інституту газу НАН України <https://gas-inst.org.ua/napryamky-doslidzhen/>. Інформація щодо напрямків досліджень наукових керівників та напрямки досліджень аспірантів (що визначаються по публікаціям, зокрема, як правило, спільним з керівниками аспірантів) наведена у системі АС у додатку «Таблиця відповідності публікацій наукових керівників напрямам (тематикам) досліджень аспірантів». При ознайомленні ЕГ переконатися в їх кореляції, наприклад: 1. Аспірант Васильєв Сергій Дмитрович, тема дослідження: «Дослідження особливостей горіння альтернативних паливних газів та перспективи їх використання в системах опалення промислових печей». Протокол Вченої ради Інституту газу НАН України № 10 від 27 листопада 2024 року. Керівник: Завідувачка відділу проблем промислової теплотехніки Інституту газу НАН України, кандидат технічних наук, Троценко Лариса Миколаївна: Троценко, Л., Пруський, О., Пилипенко, Р., Васильєв, С., & Логвиненко, Д. (2025). ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕПЛОТЕХНІЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ПОЛУМ'Я ПРИ ГОРІННІ ВОДЕНЬВМІСНИХ СУМІШЕЙ. Енерготехнології та ресурсозбереження, 84(3), 105-118. <https://doi.org/10.33070/etars.3.2025.08>. 2. Аспірант Федоров Дмитро Ігорович, тема дослідження: «Оптимізація з використанням штучного інтелекту сучасного паливного балансу теплових агрегатів промисловості з урахуванням декарбонізації докілья та попередження глобальних кліматичних змін». Протокол Вченої ради Інституту газу НАН України №10 від 27 листопада 2024 року. Керівник: Завідувач відділу високотемпературного тепломасообміну Інституту газу НАН України, доктор технічних наук, проф., Сорока Борис Семенович Soroka, B., & Zgurskyi, V. (2025).

3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

При аналізі матеріалів АС виявлено, що ІГ має достатню кількість вчених для формування разових спеціалізованих вчених ради для атестації аспірантів, які навчаються на відповідній ОНП; Згідно рецензент - особа, яка за основним місцем роботи працює науково-педагогічним або науковим працівником закладу, в якому утворена разова рада, має науковий ступінь та є компетентним вченим за тематикою дослідження здобувача, Усі провідні фахівці є компетентним вченими за тематиками дослідження здобувачів. Переважна більшість з них працює в профільних відділах ІГ і займаються практичними питаннями науки в галузі теплоенергетики. Наприклад Жовтянський Віктор Андрійович, провідний фізик-теоретик світового рівня, доктор фіз.-мат. наук, професор (дослідження фізичних властивостей низькотемпературної плазми дугового та жевріючого газових розрядів. Розробка плазмових та у розплавах сполук лужних металів технологій конверсії вуглецевмісної сировини. Плазмові технології модифікації поверхні конструкційних матеріалів. Переробка твердих побутових відходів та виробництво альтернативних палив; знешкодження токсичних та небезпечних відходів. Моделювання процесів перенесення випромінювання та його впливу на термодинамічний стан плазми. Загальні питання енергозбереження та поводження з відходами), член-кореспондент НАН України; Сорока Борис Семенович, д.т.н., професор (розробки в галузі теорії, методів фізичного, математичного та комп'ютерного моделювання перенос у маси, енергії та імпульсу у високотемпературних умовах в т.ч. в умовах хімічно реагуючого середовища або/та одночасного перебігу процесів горіння. Розробка методів розрахунку, створення та впровадження в промисловість нових енергоефективних конструкцій теплообмінних апаратів. Розробки в галузі сучасної теорії горіння, теплової теорії паливних печей та методів їх розрахунку та створення нових і удосконалення існуючих конструкцій для теплової обробки металевих та неметалевих матеріалів). Переважна кількість цих працівників має необхідну кількість наукових публікацій. Офіційні опоненти щодо дисертаційних робіт аспірантів ІГ за тематиками їхнього дослідження широко представлені в провідних ЗВО і НІ України, де є спеціальність 144 Теплоенергетика (НТУУ «КПІ», НТУ «ХПІ», УДІНТ, ОНПУ, ПІМАШ НАН України та ін.). Таким чином Інститут здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради для атестації аспірантів, які навчаються на ОНП. Таким чином вимоги п.критерію 10.3 виконуються повністю

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

Усталена практика Інституту газу НАН України передбачає регулярний моніторинг наукової діяльності аспірантів. Звітування про хід виконання індивідуального плану наукової роботи здійснюється здобувачами двічі на рік. Стан виконання дисертаційної роботи кожного аспіранта обговорюється в установі щорічно на засіданнях семінарів профільних наукових відділів та засіданнях Вченої ради, де проводиться оцінка роботи аспіранта за календарний рік. Ця інформація була підтверджена здобувачами освіти 2 та 3 років навчання під час онлайн зустрічі з ЕГ. Окрім того, за 9 місяців до завершення навчання обов'язково проводиться публічна презентація наукових результатів дисертації на засіданні базового структурного підрозділу. Результати досліджень також проходять регулярну апробацію через виступи на конференціях та семінарах. Безпечне та безоплатне використання матеріально-технічної бази аспірантами регламентується в ІГ НАНУ відповідно до «Статуту Інституту газу НАН України» (https://gas-inst.org.ua/wp-content/uploads/2023/06/statut_instytutu_hazu_nanu.pdf) та «Положення про організацію освітнього процесу» (https://gas-inst.org.ua/wp-content/uploads/2026/03/regulations_on_the_organization_of_the_educational_process.pdf). Питання забезпечення потреб та захисту інтересів здобувачів освіти перебувають у компетенції профспілкової організації ІГ та Ради молодих вчених. Здобувачі ОНП мають повний доступ до наукової та інфраструктурної бази Інституту, що включає: унікальне лабораторне обладнання (газовий хроматограф Agilent 6890N, сорбометрична станція Autosorb-IQ-MP, газоаналізатори Ecoline-4000, Testo-350 та Оксі-5м тощо); інформаційні ресурси та бази даних (постійний безкоштовний доступ до міжнародних наукометричних баз SCOPUS та Web of Science Core Collection); інтернет та бібліотека (здобувачі забезпечені високошвидкісним волоконнооптичним доступом до мережі Інтернет зі статичними IP-адресами та можливістю підключення до європейських дослідницьких мереж; наукова бібліотека установи налічує понад 100 тис. одиниць книжкового фонду та фахових журналів; матеріали та обчислювальні ресурси (аспіранти мають можливість працювати за сумісництвом на наукових посадах (0,5 ставки), що гарантує їм безпосередній доступ до витратних матеріалів та спеціалізованого ПЗ у межах виконання реальних науково-технічних проєктів). Таким чином, вимоги підкритерію 10.4 виконуються повністю.

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

Аспіранти Інституту газу приймають участь в міжнародних конференціях, друкують тези в збірниках тез міжнародних конференцій. Комунікація з науковим керівником, одногрупниками та викладачами створює можливості для пошуку інформації про актуальні наукові події в міжнародній академічній спільноті. Інститут газу приймає участь в проєкті Horizon Europe GR4FITE3. До проєктної роботи аспірантів залучає Delft University of Technology (Нідерланди) дистанційно через обмеження воєнного стану в Україні. Аспіранти мають безкоштовний доступ до мережі інтернет в інституті, а також є людиною, яка за потреби допомагає з доступом до наукометричних баз даних. Таким чином, вимоги підкритерію 10.5 виконуються повністю.

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

В Інституті газу наявна практика участі наукових керівників у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та практично впроваджуються. Наукові керівники аспірантів є керівниками та/або відповідальними виконавцями госпдоговірних, науково-дослідних робіт та проєктів конкурсної тематики, що виконуються в Інституті газу НАН України. Наприклад, П'яних Костянтин Євгенович, доктор технічних наук, є керівником аспірантів 3-року навчання Невчас Д.М. та Кіпка С.О. і керівником наукових та госпдоговірних робіт, результати виконання яких впроваджуються на ряді промислових підприємств; Жук Геннадій Віліорович, доктор технічних наук, професор, член-кореспондент НАН України є керівником аспіранта 1 року навчання Тюлькачова О.О. і керівником спільного Україно-Британського проєкту SHERPro, результати виконання якого публікуються в провідних світових журналах. Вимоги підкритерію 10.6 виконуються повністю..

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

В Інституті газу НАН України сформовано комплексну систему забезпечення академічної доброчесності, що охоплює як превентивні заходи, так і механізми реагування на порушення. Основним документом є «Положення про академічну доброчесність» (https://gas-inst.org.ua/wp-content/uploads/2025/08/polozhennia_pro_akademichnu_dobrochesnist.pdf). Також питання доброчесності інтегровані у зміст освітнього компонента «Методологія та організація наукових досліджень». Крім того, проводяться семінари та індивідуальні консультації для аспірантів. Усі дисертації, наукові публікації та навчально-методичні праці проходять обов'язкову автоматизовану перевірку на наявність ознак плагіату за допомогою відповідного програмного забезпечення. Як було з'ясовано членами ЕГ під час онлайн зустрічей, зі здобувачами та адміністративним персоналом Інституту, проходження перевірки дисертацій контролюють переважно наукові керівники. Порядок реагування на випадки академічної недоброчесності та види академічної відповідальності чітко визначені у локальних актах ІГ НАНУ: для аспірантів передбачено такі форми відповідальності, як попередження, повторне проходження оцінювання або освітнього компонента, відмова у призначенні стипендії, відрахування з аспірантури, а також зняття дисертації з розгляду без права її повторного захисту; для наукових керівників та викладачів – позбавлення права здійснювати наукове керівництво аспірантами (консультування докторантів) та позбавлені можливості викладати дисципліни навчального плану. За весь час реалізації ОНП «Теплоенергетика» фактів порушення академічної доброчесності здобувачами або викладачами ОК не зафіксовано. Таким чином, вимоги підкритерію 10.7 виконуються повністю.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Повна відповідність підкритеріям 10.1-10.7, тому, що зміст ОНП забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, наукова діяльність аспірантів відповідає напряму досліджень наукових керівників, ІГ здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради для атестації аспірантів, які навчаються на ОНП, організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів, забезпечує можливості для залучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються, ІГ забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів, що дає можливість ЕГ оцінити ОНП за Критерієм 10 рівнем відповідності «В»

Недоліки

ЕГ встановила обмежену участь у міжнародних проектах через об'єктивні причини, зокрема, обмеження воєнного стану

Рекомендації

Гаранту ОНП рекомендується стимулювати участь здобувачів у програмах дистанційної мобільності та міжнародних програмах. Рекомендовано провести комунікаційні зустрічі з Гарантом ОНП та здобувачами, щоб обговорити можливості розширення участі у міжнародних проектах протягом поточного та 2026-2027 навчального року.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами експертного оцінювання експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування освітньої програми	В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	В
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	В
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В
Критерій 6. Людські ресурси	В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	В
Критерій 10. Навчання через дослідження	В

За результатами експертного оцінювання рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	144 ІГ Додаток до звіту ЕГ Перелік суттєвих недоліків.xlsx	XYaOwfqhJo4QJf8ISrSTqIovFkMHtsy6XxR3CkqEro U=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели експертне оцінювання у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Ганжа Антон Миколайович

Члени експертної групи

Шишко Юлія Вікторівна

Волянська Ніна Вікторівна